

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

МАЗМҰНЫ

	Бет
2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫҢДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-6
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есеп	7-8
Пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі жеке есеп	9
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есеп	10-11
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есеп	12
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер	13-55

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӨНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компанияның 2017 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңес жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілігін дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауға және қолдануға;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Компания қызметінің жеке қаржылық жағдайы мен жеке қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Компанияның өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- Компанияның барлық кәсіпорындарында тиімді, әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Компанияның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Компанияның жеке қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және жеке қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті бухгалтерлік есеп заңнамасы мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және болдырмауға жауапты.

Компанияның осы жеке қаржылық есептілігі Компанияның Директорлар Кеңесінің аудит Комитетімен алдын ала мақұлданып, 2018 ж. 19 наурызда Компания басшылығымен бекітілді. Компанияның осы жеке қаржылық есептілігі Компанияның Директорлар Кеңесімен және Акционерімен бекітілуі тиіс.

Компания басшылығы атынан:

Қ.К. Алпысбаев
Президент

19 наурыз 2018 ж.

Ж.Х. Мадиев
Қаржы вице-президенті

19 наурыз 2018 ж.

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

19 наурыз 2018 ж.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның Директорлар кеңесі мен Акционеріне:

Ескертпесі бар пікір

Біз қоса беріліп отырған 2017 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есепті, 2017 жыл іші пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі, ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі және капиталдағы өзгерістер жөніндегі тиісті жеке есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттарды қамтитын «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, «Ескертпесі бар пікір білдіру негізі» бөлімінде баяндалған жағдайлардың әсерін есепке алмағанда, жеке қаржылық есептілік Компанияның 2017 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның 2017 жыл іші қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңесімен («ХҚЕСК») шығарылған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес барлық елеулі аспектілер тарапынан алғанда шынайы көрсетеді («ХҚЕС»).

Ескертпесі бар пікір білдіру негізі

Біз 2017 ж. және 2016 ж. 31 желтоқсанындағы жағдайы бойынша еншілес ұйымдардың 177,640,985 мың теңге баланстық құнына 2007 жылғы 1 қаңтарға дейін еншіліс ұйымдардың капиталына салынған инвестицияларға жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерін ала алмадық. Тиісінше, біз корсетілген соманы түзету қажеттілігін анықтай алмадық.

Бұдан басқа, 2017 ж. және 2016 ж. 31 желтоқсанындағы жағдайы бойынша, еншілес ұйымдарға тиесілі 75,995,732 мың теңге және 76,109,910 мың теңге жалпы баланстық құны бар инвестициялардың құнсыздану белгілері болған жағдайда, Компания осы еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануына ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы» талаптарына сәйкес сынақ жүргізген жоқ. Біз бұл бұзылудың жеке қаржылық есептілікке болған әсерін анықтай алмадық.

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес ("ХАС") жүргіздік. Біздің міндетіміз «Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» деген қорытынды бөлімінде көрсетілген. Біз Кәсіби бухгалтерлер Халықаралық этика стандарттары бухгалтерлер кеңесінің кодексін және этикалық талаптарға сәйкес Қазақстан Республикасында жеке қаржылық есептілігінде қолданылатын аудит Компанияға қатысты тәуелсіз болып келеміз. Біз осы талаптарға сәйкес Кодексте белгіленген басқа да этикалық міндеттемелерін орындадық. Біз өзіміз алған аудит дәлелдері пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті негіз болатынына сенеміз.

Маңызды жағдайлар

Біз келесілерге назар аударамыз:

- Осы жеке қаржылық есептіліктің 2 Ескертуінде көрсетілгендей, Компания сондай-ақ Компания мен оның еншілес ұйымдарының шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындайды. Осы жеке қаржылық есептілік 2017 ж. 13 наурызда басшылық бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы тиіс.
- Жеке қаржылық есептілігінің 30 Ескертуінде Компанияның байланысты тараптармен елеулі операциялары ашылған.

Біздің пікірімізде аталған жағдайларға қатысты модификация жасалмаған.

Аудиттің маңызды сұрақтары

Аудиттің маңызды сұрақтары – біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, есепті кезең бойынша жүргізілген жеке қаржылық есептілік аудиті кезінде ең маңызды болып анықталған. Бұл сұрақтар осы қаржылық есептілік бойынша тұтастай алғанда және мәнмәтінде қарастырылды. Біз осы сұрақтар бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Неге біз сұрақты аудит үшін маңызды деп санаймыз?

Аудит барысында не жасалды?

Әлеуетті негізгі құралдардың құнсыздануы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар, негізінен инфрақұрылым объектілерінен тұратын Компанияның жалпы активтерінің 58% құрайды. Құнсыздану индикаторлардың бар болуына байланысты, мысалға экономикалық және нарықтық ортаның нашарлауы, нарықтық пайыздық қойылымдардың ұлғаюы мен жүк айналымы көлемінің төмендеуіне байланысты, Компания негізгі құралдардың құнсыздану сынағын жүргізді. Ақша қаражатын келтіретін бірліктердің өтелетін сомасы 2018-2022 жж. кезеңге арналған Даму жоспарының негізінде активтерді қолдану құны ретінде анықталды. Өтелетін соманы анықтау басшылықтан қызмет перспективалары туралы пікірлер мен жорамалдарға негізделген келесі кезеңдегі ақша қаражатының ағымын күрделі бағалауын талап етеді. Пайдалану құндылығы негізгі жорамалдарға сезімтал.

Бұдан басқа, ақша қаражатын келтіретін бірліктерді дұрыс анықтау басшылықтан күрделі пайымдарды талап етеді.

Жоғарыда көрсетілген себептерге байланысты, біз жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануын аудиттің басты сұрағы деп анықтадық. 4 Ескертуді қараңыз.

Біз келесі рәсімдерді жүргіздік:

- > Пайдалану құндылығын есептеу үшін басшылық қолданған модель мен әдістердің, ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы» сәйкестігін бағалау.
- > Ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірліктің анықтау анализін.
- > Дисконттық мөлшерлемесін есептеу кезіндегі қолданылған пайымдауларды тексеру және қаржы бағалау бойынша мамандардың қатысуымен сол дисконт мөлшерін қайта есептеу.
- > Дисконттық мөлшерлемеге, валюта айырбастау бағамы болжамына, сондай-ақ жүк транзитінің айналымы және жолаушылар тасымалының субсидиялау деңгейінің өсуіне кем оптимистік жорамал қолданған кезде құнсызданбайтынына көз жеткізу үшін сезімталдық сынағын жүргізу.
- > Компанияның 2018-2022 жж. арналған Даму жоспары мен тарихи деректерге сүйеніп, кірістердің өсуіне қатысты пайымдаулар мен операциялық пайданы бағалағандағы жорамалдарын бағалау. Біз Басшылықтың алдыңғы болжамдар дәлдігін, Директорлар Кеңесі бекіткен жоспарда пайдаланылған болжамдар мен олардың сәйкестігін болжамдар негізділігіне талдау.
- > Қаржылық есептілікте көрсетілген ақпараттың толықтығын және дұрыстығын тексеру.

Басшылық қолданған жорамалдар, тарихи және ағымдағы деректер мен Компанияның болашақта күтілетін болжамдардың салыстырмалылығына көз жеткіздік.

Өтімділік және үздіксіздік қызмет қағидасы

Компанияның 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдайына ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 11,035,011 мың теңгеге асып отыр.

Сонымен бірге, 18 и 29 Ескертулерде көрсетілгендей ЕҚДБ-дан баланстық құны 33,828,776 мың теңгеге алынған несиелердің және еншілес және қауымдасқан ұйымдардың ЕҚДБ мен HSBC Франция-дан алынған жалпы баланстық құны 114,433,772 мың тенге болған несиелердің қаржы ковенанттары бар, оларды сақтамау кредиторларға қарызды мерзімінен бұрын өтеуді талап ету құқығын бере алады.

Басшылық 2017 ж. күтілетін қаржы жағдайы мен нәтижелерін бағалап, Компания қаржылық ковенанттардың кейбір ережелерін сақтай алмайтыны жайлы шешімге келді. Осыған орай, 2017 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайына сәйкес басшылық кредиторлардан қаржылық ковенанттар талаптарының сақталуы бойынша ережелердің қолданбауы туралы хат алды.

Осыған байланысты, жоғарыда көрсетілген мән-жайларға байланысты Компания активтерінің өтімділігінің жеткіліктілігі ағымдағы міндеттемелерді өтеу туралы басшылықтың пайымдаулары қажет.

2 және 31 Ескертулерінде осы сұраққа қатысты Басшылық жоспары баяндалған. Қаржылық есептіліктің үздіксіздік қызмет қағидасы бойынша сұрақтың маңыздылығын ескере отырып, бұл сұрақ аудит үшін басты болып табылады.

Біздің рәсімдер, негізінен, басшылық жасаған негізгі пайымдаулардың талдауына және ағымдағы міндеттемелерді өтеу бойынша басшылықтың жоспарына бағытталған.

Біздің рәсімдер мыналарды қамтиды:

- > Активтер мен міндеттемелердің сыныпталу дұрыстылығын тексеру.
- > Үздіксіздік қызмет қағидасына күмән келтіретіндей қаржылық және операциялық оқиғалар мен шарттарды талдау.
- > Үздіксіздік қызмет принципін қолдануға қатысты басшылықтың жасаған бағалық талдау.
- > Ақша ағындарының болжамдарын дайындау барысында қолданылатын ақпараттар мен жіберулердің дұрыстылығы мен парасатталығын тексеру, соған қоса, құнсызданды, актуарлық бағалауды және хеджирлеудің тиімділігі сынағы сияқты басқа да бағалауда қолданылған бастапқы деректерді салыстыру.
- > Өтімділік пен міндеттемелерді өтеу қабілетіне, операциялық қызметтен ақша ағындарын жеткілікті деңгейде қозғалысқа келтіру қабілеті бойынша қарыздарды өтеу және де шетелдік валюта бағамының өзгеруіне байланысты міндеттемелер мен кірістердің сомасына әсер ету мүмкіндігіне әсер ететін ықтимал болжам сценарийлерін талдау.
- > Қаржыландырудың қолжетімділігін растайтын, соның ішінде несиелік келісімдер, қаржы институттарымен хаттар, Директорлар Кеңесі шешімдерінің хаттамалары және т.б. құжаттарды тексеру.
- > Ковенантты қоса алғандағы кредит шарттарын талдау және қаржы ковенанттарының есептелуін математикалық дұрыстығын тексеру.
- > 2017 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайына сәйкес банк-кредиторлардың қаржылық ковенанттарға қатысты талаптарды ескермеуіне байланысты растау-хаттарын тексеру.
- > Қаржылық есептілікте сәйкес ақпараттың көрсетілгендігін, дұрыстылығын және толықтығын тексеру.

Үздіксіздік қызметіне қатысты пайымдаулар ағымдағы жағдайлар бойынша орынды және ашылған ақпарат шынайы жағдайды көрсететіндігіне көз жеткіздік.

Жылдық есепте қамтылған өзге ақпарат

Жеке қаржылық есептілік пен аудиторлық қорытындыны қоспағанда, жылдық есепте қамтылған барлық өзге де ақпаратқа басшылық жауап береді. Жылдық есеп аудиторлық қорытындыдан кейін ұсынылады деп болжаймыз.

Жеке қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз жылдық есептің өзге де ақпараттарға қолданылмайды және біз өзге де ақпарат бойынша менімділік білдірмейміз.

Жеке қаржылық есептіліктің аудитін өткізілінуіне байланысты біз ұсынылған басқада ақпараттарды қарастыруымыз қажет. Өзге де ақпаратты аудит барысында алынған білімге, қаржылық есептіліктің елеулі сәйкессіздіктеріне, сондай-ақ мүмкін болатын өзге де бұрмалаушылықтарына қарастырамыз.

Жылдық есептің өзге де ақпаратпен танысу барысында қандай да бір бұрмалаушылықтарды анықтаған жағдайда, ол туралы корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар етуге міндеттіміз.

Корпоративтік басқару мен жеке қаржылық есептілікке жауап беретін басшылық пен тұлғалар жауапкершілігі

Басшылық жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға, сондай-ақ басшылық ықпалсыз іс-қимылдар немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылықсыз жеке қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Компанияны сатуға, оның қызметін тоқтатуға немесе басқа практикалық баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда басшылық жеке қаржылық есептілікті дайындау барысында Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілетін бағалауына, үздіксіздік қызметіне қатысты ақпараттың көрсетуіліне, үздіксіздік қызметтің пайымдаулар негізінде есептіліктің дайындығына жауап береді.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалар жеке қаржылық есептіліктің дайындығы мен қадағалауына жауап береді.

Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жеке қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер мен қателердің салдарынан болған бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне және аудиторлық қорытынды қамтитын біздің пікірге сенімді болуына көз жеткізу болып табылады. Саналы сенімділік – бұл жоғары сенімділік дәрежесі, бірақ ол ХАС-қа сәйкес өткізілген аудит пен елеулі бұрмалаушылықтардың анықтауына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтардың нәтижесі жосықсыз әрекеттер мен қателіктер салдарынан болуы мүмкін және егер де пайдаланушылар жеке қаржылық есептіліктің негізінде қабылдаған экономикалық шешімдеріне әсерін тигізетін жағдайда, оны елеулі деп санауға болады.

ХАС-қа сәйкес өткізілетін аудит барысында, біз әр түрлі кәсіби пайымдауды және кәсіби скептицизмді аудит бойы сақтаймыз. Сонымен қатар, біз:

- жеке қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; бұл тәуекелдер бойынша аудиторлық рәсімдерді әзірлеп өткіземіз; аудиторлық дәлелдемелерді жеткілікті және тиісті түрде алып, пікірді білдіреміз. Қателер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекеліне қарағанда, жосықсыз әрекеттер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелін анықтамау қаупі маңыздырақ, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық жасау, қасақана олқылық, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап, қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту сияқты әрекеттер жасалуы мүмкін;

- компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін ішкі бақылаудың түсінігін аламыз;
- басшылық дайындаған тиісті ақпараттың ашықтығы мен бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, есеп саясатын тиісті сипатта қолданылатынын бағалаймыз;
- үздіксіздік қызмет туралы басшылықтың қолданған пайымдауларын заңдылығына, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде оқиғалар мен жағдайлар нәтижесінде Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілеті туралы елеулі күмән туындауы мүмкін елеулі белгісіздіктеріне қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар деген қорытындыға келсек, біз жеке қаржылық есептіліктің аудиторлық қорытындының тиісті ақпаратын ашықтығына назар аударып немесе тиісінше ашылмаған жағдайда, пікірін өзгерту. Біздің қорытындылар аудиторлық қорытындыға дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда, болашақ оқиғалар мен жағдайлар Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалтуға әкелуі мүмкін;
- жеке қаржылық есептілігін жалпы алғанда, оның мазмұны мен құрылымын, ақпаратты ашу, сондай-ақ операциялар мен оқиғалар негізінде жатқан ақпараттың дұрыстығына баға беру.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі кемшіліктерін, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабар береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиторлық тәуелсіздікке қатысты қолданылатын этикалық талаптардың сақталуы туралы мәлімдемені береміз және аудитордың тәуелсіздігіне әсер ететін және сақтық бойынша қабылданған шаралар туралы оларға барлық сұрақтар бойынша хабар береміз.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар еткен сұрақтардың ішінен есепті кезеңнің жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін елеулі және осы тұжырымға қосылған негізгі сұрақтарын қамтиды.

Алуа Есімбекова
Жоба бойынша әріптес
Қоғамдық бухгалтер
Нью Гемпшир штаты, АҚШ
2014 ж. 12 маусымдағы
№07348 лицензия

Дәулет Қуатбеков
Орындаушы аудитор
Қазақстан Республикасының
Білікті аудитормы
2002 ж. 15 ақпандағы
№0000523 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы
«Делойт» ЖШС
Бас директорының міндетін атқарушы

DELOITTE, LLP

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасы бойынша аудит жүргізуге
құқығы бар №0000015 лицензиясы, ТҰРМОЮ-2
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген

2017 ж. 19 наурыз

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП**
(мың теңгемен)

	Ескерту- лер	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	6	1,656,239,208	1,525,800,262
Материалдық емес активтер		11,454,957	9,276,445
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	7	377,209,278	359,153,896
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар	8	3,667,887	3,667,887
Берілген несиелер	9	644,324,145	643,728,243
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	10	32,003,759	55,868,139
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		2,724,899,234	2,597,494,872
Ағымдағы активтер			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	11	25,005,553	21,791,286
Өтелетін ҚҚС		18,284,350	35,682,842
Сауда дебиторлық берешек	12	27,329,963	34,464,427
Тауарлық материалдық қорлар	13	11,231,134	11,600,529
Берілген несиелер	9	11,742,071	17,600,836
Басқа да ағымдағы қаржы активтер	14	13,274,965	7,565,683
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	30	289,730	48,067,799
Басқа да ағымдағы активтер	15	27,537,629	26,951,806
		134,695,395	203,725,208
Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер	16	3,230,533	10,097,030
Ағымдағы активтер жиынтығы		137,925,928	213,822,238
Активтер жиынтығы		2,862,825,162	2,811,317,110
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал			
Жарғылық капитал	17	1,062,635,047	993,460,480
Хеджерлеу резерві	17	(42,553,250)	(39,073,931)
Шетел валютасын қайта есептеу резерві		184,039	93,904
Бөлінбеген пайда		597,376,274	575,030,730
Капитал жиынтығы		1,617,642,110	1,529,511,183

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгемен)**

	Ескерту- лер	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Несиелер	18	898,715,809	892,998,120
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	19	192,487,215	198,105,141
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	20	5,019,089	5,073,239
		1,096,222,113	1,096,176,500
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы			
Ағымдағы міндеттемелер			
Несиелер	18	49,610,681	20,877,765
Сауда кредиторлық берешек	21	51,893,162	80,012,950
Төленетін басқа да салықтар		3,525,586	2,416,322
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	20	395,416	413,535
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	30	289,730	48,067,799
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	22	43,246,364	33,841,056
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		148,960,939	185,629,427
		1,245,183,052	1,281,805,927
Міндеттемелер жиынтығы			
		2,862,825,162	2,811,317,110
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы			

Компания басшылығы атынан:

Қ.К. Алпысбаев
Президенті

19 наурыз 2018 ж.

Ж.Х. Мадиев
Қаржы вице-президенті

19 наурыз 2018 ж.

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

19 наурыз 2018 ж.

Төмендегі ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңгемен)

	Ескер- тулер	2017 ж.	2016 ж.
Өткізуден түскен табыс	23	342,127,359	474,320,167
Өткізудің өзіндік құны	24	(286,428,305)	(390,978,859)
Жалпы табыс		55,699,054	83,341,308
Жалпы және әкімшілік шығындар	25	(46,508,918)	(40,964,131)
Активтердің құнсыздануын (есептеу)/қалпына келтіруі		(135,558)	6,731,580
Қаржылық табыс	26	43,842,722	43,903,382
Қаржылық шығындар	27	(65,608,300)	(61,346,936)
Бағам айырмашылығынан түскен пайда/(залал)		4,921,560	(441,479)
Дивидендтер бойынша табыс	30	21,787,855	4,654,449
Еншілес ұйымдар мен бірлесіп бағаланатын ұйымдардың шығуынан түскен табыс	16	8,463,049	1,854,824
Басқа да пайдалар, нетто		567,178	666,897
Салық салуға дейінгі пайда		23,028,642	38,399,894
Корпоративтік табыс салығы бойынша үнем/(шығын)	19	5,538,174	(4,694,896)
Жыл іші пайда		28,566,816	33,704,998
Пайда салығы шегерілгеннен кейінгі басқа да жиынтық (залал)/табыс:			
Келесі кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жатпайтын басқа да жиынтық табыс:			
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы және басқа да ұзақ мерзімді төлемдер бойынша актуарлық пайда			
	20	57,815	950,771
Келесі кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жататын басқа да жиынтық (залал)/табыс			
Ақша ағындарын хеджерлеу құралы бойынша (залал)/табыс			
	17	(3,479,319)	4,417,426
Шетелдік кәсіпорындардың есептіліктерін қайта есептеуден туындайтын пайда			
		90,135	295,166
Жыл іші басқа да жиынтық (залал)/табыс		(3,331,369)	5,663,363
Жыл іші жиынтық табыс		25,235,447	39,368,361
Акцияға шаққандағы пайда, теңгеде	28	58	68

Компания басшылығы атынан:

Қ.К. Алпысбаев
Президент

19 наурыз 2018 ж.

Ж.Х. Мадиев
Қаржы вице-президенті

19 наурыз 2018 ж.

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

19 наурыз 2018 ж.

Төмендегі ескертүүлەر осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңгемен)**

	Ескер- тулер	2017 ж.	2016 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жыл іші пайда		28,566,816	33,704,998
Пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша үнем/(шығын)	19	(5,538,174)	4,694,896
Келесілерге түзету:			
Тозу және амортизацияға	24,25	57,095,168	59,316,153
Қаржылық шығындарға	27	65,608,300	61,346,936
Қаржылық табысқа	26	(43,842,722)	(43,903,382)
Активтердің құнсыздануын (қалпына келтіруіне)/есептеуге		135,558	(6,731,580)
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы және қызметкерлерге төленетін басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша үнемге/(шығынға)	24,25	749,343	(7,589,990)
Күмәнді берешек бойынша резервті (қалпына келтіруіне)/есептеуге	25	969,593	(547,616)
Еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдарға инвестициялардың шығуынан түскен табысқа		(8,463,049)	(1,854,824)
Бағам айырмашылығынан залалға/(пайдаға)		(4,921,560)	441,479
Дивидендтер бойынша табысқа		(21,787,855)	(4,654,449)
Басқаға		3,195,737	2,002,639
Айналым капиталындағы және басқа баланс бабындағы өзгерістерге дейінгі операциялық табыс		71,767,155	96,225,260
Басқа да ағымдағы және ұзақ мерзімді активтердің өзгеруі (оның ішінде ұзақ мерзімді қайтаруға жататын ҚҚС)		18,870,479	14,399,542
Тауарлық-материалдық қорлардың өзгеруі		3,590,936	2,951,383
Сауда дебиторлық берешегінің өзгеруі		9,730,848	2,028,296
Қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелердің өзгеруі		(763,797)	(584,779)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		(26,716,223)	13,405,617
Төлеуге жататын басқа да салықтардың өзгеруі		1,992,409	1,524,710
Басқа да ағымдағы міндеттемелердің өзгеруі		8,230,776	(22,173,221)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		86,702,583	107,776,808
Төленген пайыздар	18	(50,530,579)	(52,922,825)
Алынған пайыздар		32,206,183	34,282,851
Төленген корпоративтік табыс салығы		-	(1,899)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		68,378,187	89,134,935
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және сатып алу үшін төленген аванс		(173,943,576)	(194,866,372)
Басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату		-	9,528,864
Тұрғын үй қорын сату		1,012,135	938,056
Еншілес ұйымдарға инвестициялар		(14,579,655)	-
Еншілес ұйымдарға инвестицияларды сату		-	10,198,107
Басқа да қаржы активтеріне инвестициялар		(20,158,494)	(22,936,169)
Бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан түсім	16	14,144,625	-
Басқа да қаржы активтерін қайтарудан түскен түсімдер		14,040,099	23,050,615
Несилерді беру		(25,516,721)	(18,443,516)
Берілген несиелерді өтеу		34,648,863	1,117,316
Алынған дивидендтер		21,239,991	1,721,078
Басқасы		199,230	(2,013,189)
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		(148,913,503)	(191,705,210)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңге)**

	Ескерту- лер	2017 ж.	2016 ж.
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жарғылық капиталға жарна	17	66,852,000	127,923,000
Несиелер алу	18	326,485,086	114,956,500
Несиелерді өтеу	18	(307,434,260)	(129,304,596)
Акционер пайдасына тағайындалған активті сатып алу		-	(7,172,307)
Акционерге басқа да бөліп таратулар	17	(1,387,500)	-
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		84,515,326	106,402,597
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза көбеюі		3,980,010	3,832,322
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	21,791,286	18,780,572
Шетелдік валютада берілген ақша қаражаты мен оның баламаларының балансына валюта бағамдары өзгеруінің әсері		(765,743)	(821,608)
Жыл аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	11	25,005,553	21,791,286
Ақшалай емес операциялар:			
Акционердің пайдасына тағайындалған Актив ретінде есепке алынған Мұз Сарайын өтеусіз беру (ҚҚС қоса есептегенде)	30	53,511,437	-

Компания басшылығы атынан:

Қ.К. Алпысбаев
Президент

19 наурыз 2018 ж.

Ж.Х. Мадиев
Қаржы вице-президенті

19 наурыз 2018 ж.

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

19 наурыз 2018 ж.

Төмендегі ескертүүлەر осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңге)

	Жарғылық капитал	Шетел валютасын қайта есептеу резерві	Хержирлеу резерві	Бөлінбеген пайда	Капитал жиынтығы
2016 ж. 1 қаңтарына					
Жыл іші пайда	865,393,896	(201,262)	(43,491,357)	526,946,461	1,348,647,738
Жыл іші басқа да жиынтық табыс	-	-	-	33,704,998	33,704,998
Жыл іші жиынтық табыс	-	295,166	4,417,426	950,771	5,663,363
Акцияларды шығару (17 Ескерту)	-	295,166	4,417,426	34,655,769	39,368,361
Басқа да бөлулер	128,066,584	-	-	-	128,066,584
Басқа да жарналар (17 Ескерту)	-	-	-	657,924	657,924
	-	-	-	12,770,576	12,770,576
2016 ж. 31 желтоқсанына	993,460,480	93,904	(39,073,931)	575,030,730	1,529,511,183
2017 ж. 1 қаңтарына					
Жыл іші табыс	993,460,480	93,904	(39,073,931)	575,030,730	1,529,511,183
Жыл іші басқа да жиынтық табыс/(шығын)	-	-	-	28,566,816	28,566,816
Жыл іші жиынтық табыс/(шығын)	-	90,135	(3,479,319)	57,815	(3,331,369)
Акцияларды шығару (17 Ескерту)	-	90,135	(3,479,319)	28,624,631	25,235,447
Басқа да бөлулер (17 Ескерту)	69,174,567	-	-	-	69,174,567
Еңгілес ұйымдардың капиталына жарна ретінде салынған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды бағалау	-	-	-	(7,120,868)	(7,120,868)
	-	-	-	841,781	841,781
2017 ж. 31 желтоқсанына	1,062,635,047	184,039	(42,553,250)	597,376,274	1,617,642,110

Компания басқарушысының
Қ.К. Алмасов ҚТЖ» АҚ
Президенті
19 наурыз 2018 ж.

Ж.Ж. Мадиев
Қаржы вице-президенті
19 наурыз 2018 ж.

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер
19 наурыз 2018 ж.

Төмендегі ескертулер осы жеке капитал есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР**
(мың теңге)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Соңғы Акционер») қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Компанияның тіркелген офисінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасында Мемлекет бақылайтын мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк тасымалы қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында Компания магистральды жүк тасымалы жүйесінде қолданатын тарифтерді белгілейді. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау Комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральді темір жол жүйесі қызметіне тарифтерді 2016-2020 жж.-ға жүк тасымалына тарифтің жыл сайынғы 4%-дық өсімімен бекітті.

Қазақстан Республикасының нарығы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдыққыштықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды негізсіз түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Қазақстан мұнай мен газдың зор көлемін өндіретіндіктен және экспорттайтындықтан Қазақстанның экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағасының өзгеруіне аса сезімтал. 2014-2016 жж. ішінде энергия қорларының бағасы айтарлықтай төмендеді, бұл экспорттық табыстың төмендеуіне алып келді.

Компания басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылап, жақын болашақта Компания бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қамтамыз ету үшін қажетті деп санайтын шараларды іске асырып отыр. Алайда, бүгінгі таңда Компанияның болашақ шаруашылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына экономикалық жағдайдағы өзгерістердің әсерін анықтау қиын.

Мемлекет Компанияның құрылымына бақылау жүргізе отырып темір жол қызметінің Қазақстан Республикасындағы ұзақ мерзімді саясатын айқындайды. Қазақстан Республикасының темір жол саласы 1997 ж. бастап қайта құрылымдау барысында. Ол жүк тасымалы және инфрақұрылым және оған сәйкес тарифтердің бөлінуін қарастырып, сонымен қоса жолаушылар тасымалын субсидиялауын қамтиды. «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ Тобының (бұдан әрі – «Топ») 2025 ж. дейінгі даму стратегиясына сәйкес «Локомотив» АҚ негізінде «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ құрылды. «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ 2016 ж. 1 шілдеден бастап жүктерді тасымалдау бойынша қызмет көрсетуде. ҚР Үкіметінің Қаулысымен 2017 ж. қыркүйекте «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ға Ұлттық жүк тасымалдаушы мәртебесі берілді.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ХҚЕСК») жарияланған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілік аналық компания «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның қаржылық есептілігі болып табылады. Осы жеке қаржылық есептілікке еншілес ұйымдар шоғырландырылған жоқ. Еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар өзіндік құны бойынша есепке алынды. Осы жеке қаржылық есептілік Компания басшылығымен 2018 ж. 19 наурызда бекітілген шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы керек.

Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сай әрекет ететін Компаниямен ашық пайдалануға берілген, және де Компанияның www.railways.kz корпоративтік сайтында орналастырылған.

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл Компания жақын болашақта өзінің активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді өзінің негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруын ұйғарады. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 11,035,011 мың теңгеге үлкен. Компания көлемді инвестициялық жобаларды операциялық қызметтен түскен ақша қаражатымен қоса Мемлекеттен алынған капитал мен сыртқы несиелер арқылы тарихи қаржыландырды. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның 49,610,681 мың теңге көлеміндегі несиелері есепті күннен кейін 12 ай ішінде өтелуі қажет. Компания өзінің ақша қаражаттарына деген қажеттілігін, міндеттемелері бойынша өтеу қабілетін және даму жоспарын бағалады. Компания өзінің міндеттемелерін қаржыландыру үшін жеткілікті қолда бар ақша қаражаттарына және ақша қаражаттарының жеткілікті қозғалысына ие болады деп есептейді (31 Ескерту). Басшылық қызмет үздіксіздігі жорамалын бағалау кезінде Компанияның қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерін және қызметтен ақша ағымдарын, несиелерін, қол жетімді несие қорлары мен өзінің инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, күтілетін тарифтерді, валюта бағамын және Компания алдынан өтетін басқа да тәуекелдерді есепке алды. Сәйкес талдауды жүзеге асырғаннан кейін Компания басшылығы Компания операциялық қызметті жалғастыру үшін және өзінің міндеттемелерін өтеу үшін жеткілікті қорларға ие деп есептеді және қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану орынды деп санады.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, жеке қаржылық есептілік тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Компанияның функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын шетел құрылымдық бөлімшелерінің активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да жиынтық табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі барлық жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(мың теңгемен)

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Компанияның функционалды валютасынан басқа валютадағы (шетелдік валютадағы) операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелер есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалды валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	332.33	333.29
Еуро	398.23	352.42
Швейцар франкі	340.61	328.14
Ресей рублі	5.77	5.43

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Ағымдағы жылы Компания 2017 ж. 1 қаңтарынан қолдануға міндетті ХҚЕСК жариялаған ХҚЕС-ке біршама түзетулерді қолданды.

ХҚЕС (IAS) 7 «Ақпаратты ашып көрсетудегі бастамаға» түзетулер

Компания осы түзетулерді бірінші рет ағымдағы кезеңде қолданды. Түзетулер ақпаратты ашып көрсетуге байланысты талаптарды енгізеді. Бұл талаптар қаржылық есептілікті пайдаланушыларға міндеттемелердің қаржылық қызмет нәтижесіндегі өзгерісін бағалауға көмектеседі.

Компанияның қаржылық қызметі бойынша міндеттемелері қарыз алу (18 Ескерту) нәтижесінде пайда болады. Кіріс және шығыс қалдықтарының салыстырылуы 18 Ескертуде көрсетілген. Түзетулердің өту шарттарына сәйкес, Компания өткен кезеңге қатысты салыстырмалы ақпаратты ашып көрсеткен жоқ. 18 Ескертуде көрсетілген қосымша ақпаратты ашып көрсетуден басқа, осы түзетулерді қолдану Компанияның жеке қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ХҚЕС (IAS) 12 «Іске асырылмаған залалға қатысты кейінге қалдырылған активтерді тануға» түзетулер

Компания осы түзетулерді бірінші рет ағымдағы кезеңде қолданды. Түзетулер ұйымның шегерілетін уақытша айырмашылықтардың өзара есепке алынуы мүмкін болған елеулі салық салынатын пайданың барын қалай бағалай алатыны туралы түсініктеме береді.

Осы түзетулерді қолдану Компанияның жеке қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, себебі Компания болашақ салық салынатын пайданың жеткіліктілігін стандартқа түзетілерде көрсетілген әдіске ұқсас әдіспен бағалайды.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған стандарттар

Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелерді мерзімінен бұрын қолданбады.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгемен)**

- ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар»¹
- ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім»¹
- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалгерлік»²
- ХҚЕС (IFRS) 10 и ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер Инвестор мен оның қауымдасқан немесе бірлескен ұйымдарының арасындағы мәмілелерде активтерді сату немесе жарна ретінде салу.³
- ХҚЕС (IAS) 40 Инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерін аудару¹
- ХҚЕС-тің жыл сайынғы жаңартуларына түзетулер, 2014-2016 жж.¹
- ХҚЕС-тің жыл сайынғы жаңартуларына түзетулер, 2015-2017 жж.²
- ХҚЕТК (IFRIC) 22 «Шетел валютасындағы операциялар мер алдын ала төлемге» түзетулер¹
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Салық салынатын пайданы есептеу ережесіндегі белгісіздік жағдайға» түзетулер²

¹ 2018 ж. 1 қаңтарынан басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін әрекет етеді, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар.

² 2019 ж. 1 қаңтарынан басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін әрекет етеді, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар.

³ Күшіне ену сәті кейін анықталады.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар»

2009 ж. қарашада шығарылған ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» қаржы активтерін жіктеу мен бағалауға жаңа талаптарды енгізеді. 2010 ж. қазанда, қаржылық міндеттемелерді жіктеу мен бағалау және тоқтатылған деп тану бойынша жаңа талаптар мен түзетулер енгізілді. 2013 ж. қарашада стандарт хеджирлеуді есепке алу бойынша талаптармен толықтырылды. Стандарттың жаңартылған нұсқасы 2014 ж. шілдеде шығарылды. Негізгі өзгертулер а) қаржылық активтердің құнсыздану талаптарын; б) қаржылық активтерді жіктеу және бағалау бойынша түзетулерді, оның ішінде қарапайым борыштық құралдардың белгілі бір түрі үшін қаржылық активтердің «әділ құны бойынша басқа да жиынтық табыс арқылы бағаланатын» жаңа категориясын енгізуді қозғады.

ХҚЕС (IFRS) 9 негізгі талаптары:

- *Қаржылық активтерді жіктеу және бағалау.* ХҚЕС (IFRS) 9 қолданылу аясындағы барлық қаржылық активтер, олар бастапқы танылғаннан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Атап айтқанда, бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген және тек қана негізгі сомадан және сол бойынша пайыздардан ғана тұратын ақша ағындарын алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген ақша ағындарын алуға және қаржылық активті сатуға бағытталған, сондай-ақ, келісім-шартта көрсетілген шарттарға сәйкес ақшалай ағындарын тек қана борыштың негізгі сомасы мен негізгі сомасы бойынша өтелмеген пайыздарды өтеуден алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланады. Барлық басқа да борыштық және үлестік құралдар әділ құны бойынша пайда мен залал арқылы бағаланады. Сонымен қатар, ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес ұйым басқа да жиынтық табыс құрамында бастапқы танылғаннан кейінгі үлестік құралдардың (сауда үшін арналмаған және шартты өтеу болып табылмайтын, ХҚЕС (IFRS) 3 сәйкес сатып алушы бизнесті біріктірудің бір бөлігі ретінде танылған) құнының өзгерісін, ал пайда мен залалда тек қана дивидендтерден түскен табысты көрсету туралы шешімді одан кейінгі уақытта бас тарта алу құқығынсыз қабылдай алады.
- *Қаржылық міндеттемелерді жіктеу және бағалау.* Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелердің әділ құнының өзгеруі басқа да жиынтық табыс құрамында танылуы қажет. Бұндай жағдай қаржылық міндеттеменің әділ құнының өзгерісі олардың өздерінің несиелік тәуекелдерінің өзгеруімен байланысты болса орын алады. Сонымен қатар, егер де бұндай тану пайда мен залалдың жалпы танылуында теңсіздіктің пайда болуына немесе ұлғаюына әкелмесе орын алады. Қаржылық міндеттемелердің меншікті несиелік тәуекелінің өзгеруімен байланысты әділ құнының өзгеруі пайда мен залалға кейіннен қайта жіктелмейді. ХҚЕС (IAS) 39 сәйкес пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп сыныпталған қаржылық міндеттемелердің әділ құнының өзгерісі пайда мен залалда танылады.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

- *Құнсыздану.* Қаржы активтерінің құнсыздануын анықтау кезінде ХҚЕС (IAS) 39 талап ететін шеккен шығындар моделін емес, ХҚЕС (IFRS) 9 талап ететін күтілетін несиелік шығындар моделін қолдануын талап етеді. Қаржылық активтерді тану күнінен бастап несиелік тәуекелдің өзгерістерін көрсету үшін, күтілетін несиелік шығындардың моделі, күтілетін несиелік шығындардың әрбір есепті күнге өзгерістерін есепке алуды талап етеді.
- *Хеджерлеу есебі.* Хеджерлеуді есепке алудың жаңа ережелері ХҚЕС (IAS) 39 бекіткен хеджерлеу қатынастарының үш түрін сақтайды. ХҚЕС (IFRS) 9 әртүрлі операцияларға хеджерлеу есебін қолдану мүмкіндігіне қатысты неғұрлым жеңіл ережелерді қамтиды, хеджерлеу құралдары ретінде танылуы мүмкін қаржы құралдарының тізбесі кеңейтілді, сондай-ақ тәуекел компоненттеріне қолдануға болатын хеджерлеу есебінің тізбесі кеңейтілді. Сонымен қатар, тиімділік тесті тұжырымдамасы экономикалық қарым-қатынастың бар болуы қағидасына ауыстырылды. Хеджерлеу есебінің тиімділігін ретроспективті бағалау бұдан былай қажет емес. Тәуекелдерді басқару жөніндегі ақпаратты ашып көрсету талаптары айтарлықтай кеңейтілді.
- *Танылудың тоқтатылуына әкеп соқтырмайтын қаржылық құралдардың модификациясы немесе айырбасталуының есебі.* Жаңа стандарт танылудың тоқтатылуына әкеп соқтырмайтын қаржылық құралдардың модификациясы немесе айырбасталуының есебі бойынша жаңа талаптарды енгізеді. Амортизациялық құнымен есепке алынатын қаржылық құралдың модификациясынан пайда болатын табыс немесе шығын пайда мен шығын құрамында танылуы қажет. Табыс немесе шығын бастапқы ақша ағындары мен болашақ ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырмашылықты есептеу арқылы анықталады. Болашақ ақша ағындарының келтірілген құны қаржылық құралдың бастапқы тиімді пайыз мөлшерлемесін қолдану арқылы есептеледі.

Компания ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына өту кезеңі барысында 2018 ж. 1 қаңтарынан бастап жаңартылған ретроспективті әдісті қолдануды таңдады. Сәйкесінше, 2017 ж. үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді, ал жалпы жинақталған әсер 2018 ж. 1 қаңтарына кіріс сальдосы арқылы көрсетілетін болады.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелерінің ағымдағы бағалуы мен талдауының нәтижесінде және есептік күнге тиесілі болған фактілер мен жағдайлардың негізінде, Компания басшылығы 2018 ж. 1 қаңтарынан бастап жаңа стандарттың қолданылуы Компанияның жеке қаржылық есептілігіне жалпы жинақталған 16,679,855 мың теңге көлемінде бөлінбеген пайда арқылы әсер етеді деп күтеді. Толық сипаттама төменде келтірілген.

Компания қаржылық активтер мен міндеттемелердің сыныпталуы мен бағалауы бойынша айтарлықтай өзгерістерді күтпейді.

Құнсызданудың жаңа моделі амортизациялық құнымен бағаланатын қаржылық активтерге қатысты, басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздық құралдарға қатысты, шарттар бойынша активтерге қатысты және қаржылық кепілдіктер шарттарына қатысты активтерге қатысты күтілетін несие залалдарының танылуын талап етеді (ХҚЕС (IAS) 39 нақты шеккен залалдарды тануды талап етеді). Өзінің сауда дебиторлық берешегіне қатысты Компания жеңілдетілген әдісті қолданды. Бұл әдіс бойынша күтілетін несие залалдары сауда дебиторлық берешектің бүкіл мерзімі үшін танылады. Байланысты тараптар мен сенімгерлік басқару астындағы ұйымдарға берілген несиелерге және басқа да қаржы активтеріне, соның ішінде ақша қаражаттары мен оның баламаларына, қатысты күтілетін несие залалдары бүкіл мерзім үшін немесе 12 ай үшін танылатын болады. Бастапқы танудан кейін осы құралдар бойынша несиелік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюдың күтілуіне байланысты мерзім анықталады. Жасалған талдау нәтижелері бойынша Компания күмәнді сауда және басқа да дебиторлық берешек бойынша 437,998 мың теңге көлемінде, амортизацияланған құнымен бағаланатын қарыздық қаржылық активтер бойынша (берілген несиелер) 1,605,690 мың теңге көлемінде, несиелік ұйымдардағы (банктер) ақша қаражаттары (ақша қаражаттары мен оның баламалары, қолданылуы шектеулі ақша қаражаттары және да қаржы активтерін қосқанда) бойынша 139,479 мың теңге көлемінде, шығарылған қаржылық кепілдіктер бойынша 10,851,254 мың теңге көлемінде резервтің елеусіз өзгеруін күтеді. Компания басшылығы осы бағалауларда айтарлықтай өзгерістерді күтпейді.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Компания ХҚЕС (IFRS) 9 жаңа талаптарына сай қарыздық міндеттемелердің танылуының тоқталуына әкеліп соқтырмаған модификация мен айырбастаудан болатын әсерді есептеді. Басшылықтың бағалауларына сай ХҚЕС (IFRS) 9 қолданудан қаржылық міндеттемелердің баланстық құндарындағы айырмашылық 2018 ж. 1 қаңтарындағы бөлінбеген пайда арқылы өткізіліп, 3,645,434 мың теңгені құрайды.

Компания хеджерлеу құралдарының есебінде айтарлықтай өзгерістерді күтпегендіктен транзиттік жүк тасымалының ақша ағындарын хеджирлеу есебінде ХҚЕС (IAS) 39 талаптарын қолдануды жалғастыруда. Бұл ХҚЕС (IFRS) 9 өту кезеңі талаптарымен рұқсат етілген.

ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім»

ХҚЕС (IFRS) 15 негізгі принципі: ұйым түсімді клиенттерге уәде етілген тауарлар немесе қызметтерді клиенттерге берумен қатар сыйақыға сай келетін сомада тану керек. Ұйым сол сомаға өзінің құқығы бар деп ұйғарады. Атап айтқанда, стандарт табысты тану бойынша бес қадамды моделді енгізеді:

- 1 қадам: Сатып алушымен келісім-шартты анықтау
- 2 қадам: Келісім-шарт бойынша орындалуға тиісті міндеттемелерді анықтау
- 3 қадам: Келісім-шарттың бағасын анықтау
- 4 қадам: Мәміле бағасын келісім-шарт бойынша орындалуға тиісті міндеттемелерге қатысты бөліп тарату
- 5 қадам: Ұйым шарт бойынша орындауға тиісті міндеттемелерін орындауымен қатар табыстарды тану

ХҚЕС (IFRS) 15 сәйкес түсім ұйым түсімді орындаушы өз міндеттемелерін орындаған кезде, яғни тауарлар мен қызметтерге бақылау орындаушыдан сатып алушыға ауысқан кезде танылады. Стандарт әртүрлі мәмілелерді есепке алу бойынша егжей-тегжейлі талаптарды қамтиды. Сонымен қатар, ХҚЕС (IFRS) 15 ақпарат көлемін толығырақ ашуды талап етеді.

2016 ж. сәуірде, ХҚЕС жөніндегі Кеңес орындауға қатысты міндеттемелерді сәйкестендіруге, «принципал-агент» қарым-қатынас талдауына, сондай-ақ лицензиялау нұсқаулығын қолдануға қатысты ХҚЕС (IFRS) 15 түзетулер енгізді.

2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылға тиісті Компанияның тұрақты табыстарын, жеке шарттардың талаптарын және есептік күнде бар болған фактілер мен жағдайларды талдау негізінде Компания басшылығы ХҚЕС (IFRS) 15 шоғырландырылған қаржылық есептіліктің табыстарына елеулі әсер етпейді деп күтеді. Алайда, жаңа стандартпен талап етілетін ақпаратты ашу талаптары кеңейтіледі. Бұл қаржылық есептілікті қолданушыларға сатып алушылармен келісім-шарт негізінде пайда болатын табыстың сипаты, көлемі, мерзімі, белгісіздігі және ақша ағындары жайлы толығырақ ақпарат береді.

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалгерлік»

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалгерлік» жалгерлік бойынша шарттарға, жалға беруші және жалға алушының есебіне қатысты біріккен моделді енгізеді. Жаңа стандарт күшіне енгеннен кейін ХҚЕС (IAS) 17 және барлық онымен байланысты түсініктемелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға беру шарттары және қызмет көрсету шарттарын сатып алушының анықталған активті бақылай алу қабілеті бар болуы негізінде ажыратады. Жалға алушы үшін операциялық жал (баланстан тыс есеп) мен қаржылық жалдың (баланстағы есеп) арасында айырмашылық енді жоқ, оның орнына жалға алушының есебінде пайдалану құқығы формасында актив және оған тиісті міндеттеме барлық жал шарттарына қатысты танылуы тиіс. Бұл талап қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерге таратылмайды.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Пайдалану құқығы формасында актив басында бастапқы құны бойынша танылады, бастапқы құны бойынша танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегергеннен кейінгі бастапқы құнымен (бірнеше жағдайларды ескермегенде) жалдау бойынша міндеттемелерге қайта бағалау түзетулерін енгізгеннен кейін танылады. Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін жалдау бойынша міндеттеме бойынша пайыздарға және жал төлемдеріне, сондай-ақ, жалға алу шартының модификацияларының әсеріне түзетіледі. Сонымен қатар, ақша ағындарының сыныпталуы да өзгереді, себебі операциялық жал шарттары бойынша жал төлемдері ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы ретінде көрсетіледі, ал ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жал төлемдері міндеттеменің негізгі сомасын өтеу мен проценттерге бөлінеді де, сәйкесінше, қаржылық қызметтен және операциялық қызметтен ақша ағындары ретінде көрсетіледі.

Жалға алушының есебіне қарағанда, жалға берушінің ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есебі ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес есепке қарағанда айтарлықтай өзгерген жоқ, және де жал келісім-шарттарын операциялық немесе қаржылық жал ретінде бөлуді талап етеді.

Бұлардан басқа, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес ақпаратты ашуға қатысты талаптар айтарлықтай кеңейді.

Компания басшылығы ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалгерлік» болашақта қолданылуы активтер мен міндеттемелердің сомаларына елеулі ықпал ете алады деп күтеді, сондықтан да Компания жалға алушы болып табылатын барлық жал келісімшарттары бойынша активтерін, қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерден басқа, пайдалану құқығы формасындағы актив ретінде есептілікте көрсететін болады.

Қазіргі уақытта басшылық ХҚЕС (IFRS) 16 -ның Компанияның жеке қаржылық есептілігіне әсерін бағалау үстінде, сондықтан да жүргізіліп жатқан бағалау аяқталмайынша жаңа стандарттың сандық бағасын беру мүмкін емес. Басшылық 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жаңа стандарттың қаржылық есептілікке әсерін толығырақ талдап, қаржылық есептілікте көрсететін болады.

Компания басшылығы 2018 ж. 1 қаңтарынан күшіне енетін басқа да шығарылған стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелердің қолданылуы шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар кез келген жинақталған тозуды және құнсызданудан болған залалдарды шегергеннен кейінгі нақты шығындар моделі бойынша көрсетіледі.

Кейінгі шығындар

Активтің пайдалы қызмет көрсету мерзімі кезінде шығындалатын техникалық ұстау бойынша шығындар (активті жақсы қалпында ұстау үшін жүргізілетін техникалық ұстау бойынша тұрақты жұмыстар), және де жөндеу бойынша шығындар (техникалық тексеру, техникалық ұстау бойынша келісім-шарттар және т.б.) операциялық шығындар ретінде есепке алынады.

Активті 16 ХҚЕС «Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар» сәйкес тану үшін қажетті сипаттамаларды қанағаттандыратын шығындар ғана капиталданады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс құрамына құрылыс кезінде шығындалған тікелей жатқызылатын жанама шығындардың сәйкес бөлулерін қосақанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және салу бойынша шығындар жатады. Осындай активтер бойынша құнсыздануды есепке алу басқа жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша құнсыздануды есепке алу негізінде есепке алынады, және де құнсыздануды есептеу актив пайдалануға дайын болған мерзімінен басталады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құны ойн дұрыс есепке алу мақсатымен және құнсызданудан залалдарды тану мақсатымен әрдайым қайта қаралады.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Несиелер бойынша шығындар

Компания сыныпталатын активтерді сатып алумен, салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Компания ортақ мақсатқа жұмылдырылған несиелерді олардың сыныпталатын активті алу үшін тікелей жұмсалған шығындарының көлемінде ғана капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде Компанияның сыныпталатын активтерінің салынуы мен өндіруіне жұмсалған несиелер бойынша орташа безбенделген өлшемі алынады. Алайда, активті тікелей сатып алу бойынша шығындар орташа безбенделген өлшемді анықтағанда есепке алынбайды.

Оларды сыныпталатын активтерге пайдалану күтілетін жекелеген несиелердің уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен қарыз алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де қарыз жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Компания капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы пайда мен залалда көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі пайда мен залалда танылады.

Тауарлық материалдық қорлар

Тауарлық материалдық қорлар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар өндіріске жіберу, сату және де басқа босату түрлері барысында орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Орналастырудың заңи тіркелуі жүзеге асырылмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат қосымша төленген жарғылық капитал ретінде тіркеу сәтіне дейін танылады. Тіркелуден кейін түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылады.

Басқа салымдар

Компания Акционермен активтерді алу, нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейін түзету сияқты операцияларды және Компанияның жарғылық капиталында қосымша үлес алуға әкелмейтін Акционермен өзге де операциялар жасайды. Компания мұндай операцияларды бөлінбеген пайда арқылы көрсетеді.

Басқа да бөлулер

Бөлу Компания ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында қолдану мүмкін болатын кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері алынған құн бойынша танылады.

Қаржылық құралдар

Қаржылық құралдар бір жақта қаржылық активтің екінші жақта қаржылық міндеттеменің немесе үлестік құралдың пайда болуына алып келетін келісім-шарттар болып табылады

Қаржылық құралдар бастапқыда әділ құны бойынша танылады. Әділ құны тәуелсіз қызығушылығы бар жақтар арасында келісілген сыйақы сомасын білдіреді.

Кейінгі бағалау қаржылық құралдардың сыныпталуына байланысты. Несие мен дебиторлық берешек ретінде сыныпталған дебиторлық берешек пен инвестициялар амортизацияланған құны бойынша тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі арқылы бағаланады. Сату үшін қолда бар деп сыныпталған үлестік капиталға кейбір инвестициялар сатып алу құны бойынша есепке алынады, өйткені әділ құнын шынайы түрде анықтау мүмкін емес. Басқа да міндеттемелер деп сыныпталған кредиторлық берешек, есептелген міндеттемелер, несиелер, төленетін дивидендтер мен басқа да міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Хеджерлеу есебі

Компания әділ құнды хеджерлеудің құралы, ақша ағындарын хеджерлеу құралы немесе шетел құрылымға таза инвестицияларды хеджерлеу құралы ретінде туынды қаржылық құралдарды, орналастырылған туынды қаржылық құралдарды және орнатылмаған туынды қаржылық құралдарды (валюталық тәуекел бойынша) қосқанда хеджерлеудің жеке құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджерлеу ақша ағындарын хеджерлеу құралы ретінде есепке алынады.

Компания хеджерлеу құралдары мен хеджерленетін тармақ арасындағы қатынасты олар тәуекелдерді басқару мен хеджерлеу стратегиясына байланысты танылған мезеттен бастап құжаттайды. Сонымен қоса, хеджерлеу қатынасын белгілеу барысында Компания хеджерлеу құралының тиімділігін әрдайым құжаттайды. Тиімділік хеджерлеу тәуекеліне жатқызылатын хеджерлеу тармағымен байланысты әділ құнның немесе ақша ағынының өзгеруін өтеу негізінде қарастырылады.

Ақша ағындарын хеджерлеу

Ақша ағындарын хеджерлеудің құралы ретінде белгіленген және тану шарттарын қанағаттандырған қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінің тиімді үлесі басқа да жалпы табыста көрсетіледі және ақша ағындарын хеджерлеу резервінде жинақталады. Ақша ағындарын хеджерлеудің әділ құнының өзгеруінің тиімді емес бөлігі есепті кезеңнің пайда мен залалына қосылады да қаржылық шығын жолында көрсетіледі.

Басқа да жалпы табыста танылған сома пайда мен залалға әсер еткен кезеңдерде хеджерленетін тармақ хеджерленетін тармақ шығысқа шығарылатын жол бойынша пайда мен залалға сыныпталады.

Хеджерлеу есебі тоқталытын күн:

- а) Компания хеджерлеу қатынасын тоқтатқан кезде;
- ә) хеджерлеу құралының мерзімі аяқталған кезде, хеджерлеу құралы сатылған, орындалған немесе келісімшарт бұзылған кезде;
- б) қаржылық құрал ретінде танылу үшін қажетті шарттардың орындалуы тоқтатылған кезде.

Басқа да жалпы табыста жинақталған өзгерістер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәміле нәтижелерімен бір уақытта пайда немесе залалға есептен шығарылады. Егер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәмілені жүзеге асыру күтілмесе, басқа да жалпы табыста жинақталған сәйкес өзгертулер бірден пайда мен залалға жатқызылады.

Табыстарды тану

Табыстар Компания қандай да бір экономикалық пайда алуы мүмкін болуына және табыстар жеткілікті дәлдік дәрежеде есептелуіне немесе бағалануына қарай сыйақының әділ құнымен танылады.

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Жеке қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау жеке қаржылық есептілігінде есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Компания Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Компания Компанияның есеп саясатын қолдан кездегі және жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген.

Бақылауды анықтау

Компания бақылайтын ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады. Компания еншілес ұйымды инвестиция нысанына қатысуынан кіріс өзгеруімен байланысты шығынға ұшырағанда немесе ондай кірісті алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар нысанына қатынасты ықпал өзінің билігін жүзеге асырумен кіріске иелік ету мүмкіндігі болса ғана бақылайды (7 Ескерту).

Компания және Қазақстан Республикасының Қаржы министрілігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» АҚ-ны сенімгерлік басқару туралы өзара келісімшарт жасасты. Компания агент болғандықтан, осы ұйымдарға қатысты шешімдерді Комитет мүддесіне негізделіп қабылдайтындықтан, және де ұйымдардан дивидендтерді алмайтындықтан, Компания осы ұйымдарды басқармайды. Компания Акционермен жасасқан сенімгерлікпен басқару келісім-шартының негізінде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ еншілес ұйым ретінде таныды. Себебі, сенімгерлік келісім-шарты арқылы Акционермен Компанияға берілген кең құзірет негізінде Компания осы ұйымның қызметін жеке дара басақара алады және дивиденттерге ие бола алады.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемесмен алынған несиелер

Компания ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемесмен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген ақша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Компания капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Компания көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемені Компания алған несие мерзіміне экстраполейді. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

Сатуға арналған активтер

2015 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі «2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын» бекітті және бұл жоспарды орындау мақсатында 2016 ж. ақпан айында Компания Басшылығы сатылатын еншілес ұйымдар, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар тізімін бекітті. ХҚЕС (IFRS) 5 «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» активті сату бойынша басшылықтың жоғары ықтималдылықпен шешімді қабылдауды талап етеді. Есепті күнгі жағдай бойынша, Компания басшылығы Жекешелендірудің кешенді жоспарын іске асыру мәртебесін қарады және ХҚЕС (IFRS) 5 өлшемдерге сай белгілі бір инвестицияларды сатуға арналған ретінде жіктеді (16 Ескерту).

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есепті кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдалау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы активпен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің іқтималдылығы жоғары.

Материалдық активтердің құнсыздануы

Компания әрбір есептік күніне активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

Активтің құнсыздануының индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процесіндегі өзгерістер, теміржол индустриясының өсуі, болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі, қызмет көрсетудің тоқтатылуы, орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Құнсыздану баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда танылады. Өтелетін құн екі мәннің: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары, басшылықтың пікірінше, ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады, құн капиталдың безбелденген орташа құны негізінде (түзетілген WACC мөлшерлемесі) өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

Құнсыздану индикаторлары бар болғандықтан Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануына тестті 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді.

Компания құнсыздануға тестілеу үшін ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін Топты бір бірлік ретінде қарастырады. Себебі ағымдағы операциялық моделінде ақша қаражаттарының әрбір сегменті жеткілікті тәуелсіз болып табылмайды. Теміржол инфрақұрылымы толық болып табылады және жүк және жолаушылар көлігі қызметіне бөлінбейді, сондықтан жүк және жолаушылар бағыты бойынша алынған ақша ағындарының инфрақұрылымына ешқандай объективті бөлінбейді. Жүктерді тасымалдау, сондай-ақ кросс-субсидиялауға жолаушылар тасымалының қажеттілігі тарифтерінің реттеу ерекшеліктерін ескере отырып, темір жол инфрақұрылымы тиісінше, тәуелсіз ақша ағындарын қозғалысқа келтірмейді, сол себепті құнсыздануға өткізілген тестте Топ ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін, бір бірлік ретінде қарастырылады.

Ақша ағындарын бағалауға көптеген субъективті факторлар қосылған, соның ішінде, ең жақсы қол жетімді дәлелдемелерді қолданып операциялық және қаржылық факторлар.

Тестте қолданылған операциялық пайымдаулар тарихи деректер мен сұраныстың жоспарлы көлемі негізінде және де мемлекеттің Қазақстанда көлік-логистикалық саланы дамыту жоспарлары негізінде тасымалдаулардың ең ықтимал көлемін көрсетеді.

Қаржылық пайымдаулар тарифтің болжамды деңгейімен, өсуімен, берілетін жеңілдіктер және де теңгенің АҚШ долларына шаққандағы болжамды бағам өзгеруімен байланысты елеулі бағалаулардан тұрады. Есептеуде қолданылған негізгі ұзақ мерзімді жорамалдарға тарифтердің жыл сайынғы 4%-ға өсуі, АҚШ долларының айырбастау бағамы – бір долларға шаққанда 340 теңге және дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесі 13.21% екендігі жатады. Осы жорамалдар шынайы жағдайларда көрсетілген.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолдану бағалығын есептеу нәтижесінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы анықталған жоқ. Сонымен қатар, қолдану бағалығы келесі жорамалдарға сезімтал:

- дисконттау мөлшерлемесі;
- жүк транзиті көлемі;
- шетел валютасының теңгеге шаққандағы валюта бағамы, сонымен бірге Швейцар франкі және АҚШ доллары.

Мемлекеттегі экономиканың жалпы тенденциясымен, инфляция деңгейіне қатысты тарифтің жеткіліксіз индексациялануымен, теңгенің басқа шетел валюталарына қатысты құбылмалылығымен байланысты жүк тасымалындағы жоспарлы өсу темпінің жағымсыз өзгеруі, және де факторлардағы болашақтағы басқа да жағымсыз өзгерістер осы жағдайлар орын алған кезеңде құнсызданудан елеулі залалдарға алып келуі мүмкін.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

Компания пайдаланатын бағаланған пайдалы қызмет көрсету мерзімі төменде көрсетілген (жылдарда):

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік	4-40
Басқасы	2-50
Материалды емес активтер	1-10

Салық салу

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жете есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 12.19%-ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған және 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

5. САЛЫСТЫРМАЛЫ АҚПАРАТҚА ӘСЕР ЕТЕТІН СЫНЫПТАЛУДЫҢ ӨЗГЕРІСІ

Ақпаратты сапалырақ ашып көрсету үшін және жеке қаржылық есептіліктің түсініктілігін арттыру үшін Компания жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептің және ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есептің жеке баптарын қайта сыныптады. Сәйкесінше, 2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және есептік күнге аяқталған жыл үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелді.

2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ алдында 23,107,316 мың теңге сомасында кредиторлық берешекке ие. Сол соманың 18,617,998 мың теңгесі алынған алдын ала төлем ретінде сыныпталды.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания баланстың «Қысқа мерзімді сауда кредиторлық берешек» және «Басқа да ағымдағы міндеттемелер» баптарын 2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 18,617,998 мың теңге сомасында алынған алдын-ала төлемнің сыныпталуына байланысты қайта қарады. 2016 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша Компанияның «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ алдында кредиторлық сауда берешегі болған жоқ.

Жеке қаржылық жағдай жөніндегі есепке әсері

	<u>Түзетулерге дейін</u>	<u>Қайта сыныптаулар</u>	<u>Қайта есептелгені</u>
2016 ж. 31 желтоқсанына			
Капитал мен міндеттеме			
Ағымдағы міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	61,394,952	18,617,998	80,012,950
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	<u>52,459,054</u>	<u>(18,617,998)</u>	<u>33,841,056</u>
Ағымдағы міндеттемелердің жиынтығы	<u>185,629,427</u>	<u>-</u>	<u>185,629,427</u>

Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есепке әсері

	<u>Түзетулерге дейін</u>	<u>Қайта сыныптаулар</u>	<u>Қайта есептелгені</u>
2016 ж.			
Операциялық қызметтен ақша			
қаражатының қозғалысы			
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі	(5,212,381)	18,617,998	13,405,617
Басқа да ағымдағы міндеттемелердің өзгеруі	<u>(3,555,223)</u>	<u>(18,617,998)</u>	<u>(22,173,221)</u>
Операциялық қызметтен ақша			
қаражаттары	<u>107,776,808</u>	<u>-</u>	<u>107,776,808</u>
Операциялық қызметтен ақша			
қаражаттарының таза қозғалысы	<u>89,134,935</u>	<u>-</u>	<u>89,134,935</u>

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгемен)

6. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР

	Теміржолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Аяқталмаған капиталдық құрылыс	Жиынтығы
2016 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	926,196,009	51,988,932	145,782,759	26,935,367	1,046,016	8,534,368	240,492,047	1,400,975,498
Сатып алу	69,787	177,187	37,385	9,347	4,161	22,241	189,414,355	189,734,463
Шығу	(814,518)	(2,750,866)	(2,926,293)	(323,559)	(127)	(576,205)	-	(7,391,568)
Тозу бойынша шығын	(23,801,178)	(8,405,689)	(21,008,441)	(2,963,627)	-	(1,260,214)	-	(57,439,149)
Шығу бойынша тозу	445,260	257,309	2,204,183	315,576	-	498,710	-	3,721,038
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(30,688)	279,059	(10,160)	16,890	-	(76,337)	(1,891,678)	(1,712,914)
Сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топтың ұзақ мерзімді активтеріне аудару, Менлекетке аударылғанды қосқанда	(9,277)	2,382,711	(57,449)	-	(50)	-	-	2,315,935
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар	85,642,017	10,987,549	81,929,761	1,572,475	-	480,213	(185,015,056)	(4,403,041)
2016 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	987,697,412	54,916,192	205,951,745	25,562,469	1,050,000	7,622,776	242,999,668	1,525,800,262
Бастапқы құны	1,155,370,063	82,073,785	311,875,079	51,575,243	1,050,000	14,442,663	250,863,436	1,867,250,269
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(167,672,651)	(27,157,593)	(105,923,334)	(26,012,774)	-	(6,819,887)	(7,863,768)	(341,450,007)
2017 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	987,697,412	54,916,192	205,951,745	25,562,469	1,050,000	7,622,776	242,999,668	1,525,800,262
Сатып алу	2,316,150	15,474	152,876	-	8,697	3,704	187,379,865	189,876,766
Шығу	(103,417)	(127,674)	(573,280)	(93,739)	(26,370)	(286,087)	-	(1,210,567)
Тозу бойынша шығын	(24,710,903)	(4,778,304)	(20,721,553)	(2,956,614)	-	(1,288,551)	-	(54,455,925)
Шығу бойынша тозу	90,901	119,504	570,768	93,538	-	285,625	-	1,160,336
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(30,701)	19,304	14,024	64,753	-	(2,059)	(787,380)	(722,059)
Еңшілес ұйымдардың жарнасына салымдар	-	(678,416)	(79,808)	(24,786)	(77,193)	(8,226)	-	(868,429)
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар	55,079,504	174,775,587	37,166,881	1,781,336	-	2,018,767	(274,163,251)	(3,341,176)
2017 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,020,338,946	224,261,667	222,481,653	24,426,957	955,134	8,345,949	155,428,902	1,656,239,208
Бастапқы құны	1,211,649,801	255,411,331	348,730,832	53,135,744	955,134	16,058,008	164,080,050	2,050,020,900
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(191,310,855)	(31,149,664)	(126,249,179)	(28,708,787)	-	(7,712,059)	(8,651,148)	(393,781,692)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(мың теңгемен)

2017 ж. Компания соңғы акционерден/Акционерден жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды 2,322,567 мың теңге сомасына алып (2016 ж.: 143,584 мың теңгеге), оларды капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есепте жарғылық капиталға салған жарна және басқа да жарналар ретінде көрсетті (17 Ескерту).

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, 70,829,526 мың теңге сомасына (2016 ж.: 66,293,483 мың теңге сомасына) «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, 35,293,745 мың теңге сомасына (2016 ж.: 18,025,640 мың теңге сомасына) Құрық портында сал кешенін салу бойынша шығындардан және 31,286,106 мың теңге сомасына (2016 ж.: 125,070,257 мың теңге) Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан, соның ішінде вокзал кешенін салу шығындарынан, тұрады.

2017 ж. ішінде 320,768,072 мың теңге көлемінде объектілердің құрылысы аяқталды, соның ішінде 163,012,749 мың теңге сомасында вокзал кешенінің жартылай іске қосылуы (Астана станциясы).

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның белгілі несиелер бойынша кепілдікті қамтамасыз ететін жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтары болған жоқ.

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарының бастапқы құны, тиісінше, 225,439,307 мың теңгені және 210,784,478 мың теңгені құрады.

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін алынған несиелер бойынша капиталға айналатын шығындар сомасы 2,342,001 мың теңге және 2,281,367 мың теңгені құрады. 2017 және 2016 жж. капиталға айналдыру мөлшерлемесі 5.58%-дан 8.63%-ға дейін аралықты құрайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

7. ЕНІСІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Аты	Негізгі қызметі	Орналасқан мемлекеті	2017 ж. 31 желтоқсан		2016 ж. 31 желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау Локомотив тартқыш	Қазақстан	110,854,279	100%	110,854,279	100%
АҚ «КТЖ-Жүк тасымалы»	жүк тасымалы	Қазақстан	65,833,774	100%	50,049,439	100%
«Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	61,175,767	100%	61,725,775	100%
«KTZ Express» АҚ	Мультимодальды тасымалдау	Қазақстан	48,408,102	100%	45,978,399	100%
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты»	Жүкті тиеу мен босату					
Ұлттық компаниясы» АҚ ¹	Жұмыстары, су кемелеріне	Қазақстан	26,233,840	100%	26,233,840	100%
«Ремлокомотив» АҚ	қызмет көрсету	Қазақстан	16,993,514	100%	17,161,192	100%
«Вокзал-сервис» АҚ	Вокзалдың қызметін	Қазақстан	14,153,746	100%	14,153,746	100%
«М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ	қатанасыз ету					
	Кадрларды оқыту, қайта оқыту және квалификациясын	Қазақстан	11,221,726	100%	11,221,726	100%
«Қамкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Машина салу өнімдерін					
«Теміржолсу» АҚ	дайындау	Қазақстан	10,441,539	100%	10,388,039	100%
«Транстелеком» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан	8,173,093	100%	8,173,093	100%
	Байланыс қызметтері	Қазақстан	3,106,283	51%	3,106,283	51%
	«КТЖ» ҰҚ» АҚ тобының компанияларының қызметі мен жобаларын қаржыландыру					
«КТЖ Финанс» ЖШҚ	нақсатында облигациялардың эмиссиясын жүзеге асыру	Ресей Федерациясы	435,030	62.16%	-	-
«Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	176,944	100%	106,444	100%
«Порт-Курык» ЖШС	Су кемелеріне қызмет көрсету	Қазақстан	1,641	100%	1,641	100%
			377,209,278		359,153,896	

¹ 2013 жылдың қарашасында Акционер «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% акциясын Компанияның сенімді басқаруына берді. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ Компанияның еншілес ұйымы болып табылады, бірақ заңды түрде акцияларын иеленбейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

2016 ж. ішінде «Транстелеком» АҚ-ның 49% акциялары үшінші жаққа сатылды. Компания еншілес ұйымның 51% акцияларын иелене отырып, бақылауды өз жағында қалдырды. Одан әрі жекешелендіру аясында (26% азайту 1 акция) 3,230,533 мың теңге көлемінде «Транстелеком» АҚ капиталындағы қатысу үлесі сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктелген (16 Ескерту).

2016 ж. тамызда Компания «Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ-ның 100% акциясын 2015 ж. 12 қарашада жасасқан сауда-саттық келісім-шартына сәйкес үшінші жаққа сатты. Сатудың жалпы сомасы 4,700,000 мың теңгені құрады. Келісім-шартқа сәйкес, есеп-айырысу төрт бірдей төлемдермен шарт жасасқан күннен бастап бір жыл ішінде жүргізіледі. Иемдені құқығы бірінші төлемнен кейін ауыстырылады. 2016 ж. тамызда Компания 1,175,000 теңге көлемінде алдын-ала төлемді алып, «Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ-ның акцияларына иелену құқығын жоғалтты.

2017 ж. Компания «KTZ Express» АҚ мен «Қамқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымдарына жалпы сомасы 25,516,721 мың теңгеге пайызсыз қайтарымды қаржылық көмек берді және әділ құнына дейінгі түзетуді 620,801 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 3,104,004 мың теңге көлемінде таныды (9 Ескерту).

2016 ж. ішінде Компания «Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымына нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеменен несие берді және оны әділ құнына дейінгі түзетуді 797,393 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 3,986,964 мың теңге көлемінде тани отырып, инвестициялар құрамында таныды.

2016 ж. ішінде «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ және «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымдарын қайта құрылымдау оларға «Локомотив сервис орталығы» АҚ және «Қазтранссервис» АҚ еншілес ұйымдарын қосу жолымен жүргізілді.

Компания инвестициялардың құнсыздану индикаторларын біле отырып, инвестициялардың құнының төмендеуіне тест жүргізген жоқ.

8. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың атауы	Негізгі қызметі	2017 ж. 31 желтоқсан		2016 ж. 31 желтоқсан	
		Құны	Иелік үлесі, %	Құны	Иелік үлесі, %
«Досжан теміржолы» АҚ	Шар-Өскемен ст. жаңа теміржол желісін құрастыру мен пайдалану	5,458,000	46.02%	5,458,000	46.02%
Logistic System Management B.V.	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құрамды жүргізу, терминалдық қызмет көрсету	3,667,887	50.00%	3,667,887	50.00%
Инвестициялардың құнсыздану резерві		9,125,887		9,125,887	
		(5,458,000)		(5,458,000)	
		3,667,887		3,667,887	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

9. БЕРІЛГЕН НЕСИЕЛЕР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді несиелер:		
«КТЗ Express» АҚ	5,332,790	2,907,219
«КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	-	6,686,333
«Вагон-сервис» АҚ («Жолаушылар тасымалы» АҚ еншілес ұйымы)	-	1,855,169
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	-	803,662
Басқасы	150,966	374,370
Ұзақ мерзімді несиелер:		
«Қазтеміртранс» АҚ	428,963,279	430,350,808
«КТЗ Express» АҚ	98,687,259	95,634,774
«КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	84,301,650	84,677,688
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	38,630,272	38,039,056
	656,066,216	661,329,079
Несиенің ағымдағы бөлігі	11,742,071	17,600,836
Несиенің ұзақ мерзімді бөлігі	644,324,145	643,728,243
	656,066,216	661,329,079

Қаржылық көмек

2017 ж. Ішінде Компания «КТЗ Express» АҚ мен «Қамқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымдарына 25,516,721 мың теңге көлемінде айналым қаражатын қаржыландыру мақсатында бір жылға дейінгі мерзімге пайызсыз қайтарылатын қаржылық көмекті көрсетті. Компания әділ құнына дейінгі түзетуді 620,801 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 3,104,004 мың теңге көлемінде таныды (Ескерту 7). Қаржылық көмектің әділ құнын есептей мақсатында Компания 13.9 %-дан бастап 15.2 %-ға дейінгі тиімді пайыз мөлшерлемесін ұқсас шарттармен нарықтық мөлшерлемелерді қолдану арқылы қолданы.

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық несиелер теңгеде берілген.

10. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	27,020,494	43,716,667
Қызметкерлерге тұрғын үй қарызы	3,564,536	4,033,680
Тұрғын үй қоры	65,466	415,979
Болашақ кезең шығындары	5,978	166,622
Қайтаруға жататын ҚҚС	-	8,070,058
Басқалары	2,549,205	1,255,373
	33,205,679	57,658,379
Шегеру: жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін жеткізушіге төленген аванс бойынша резерв	(1,201,920)	(1,790,240)
	32,003,759	55,868,139

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар негізінен «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салуға 902,528 мың теңге көлемінде берілген аванстардан (2016 ж. 31 желтоқсан: 2,401,224 мың теңге) және Астана қ. вокзал кешенін салуға 412,187 мың теңге көлемінде (2016 ж. 31 желтоқсан: 20,278,582 мың теңге), Құрық портындағы паромдық кешенін салуға және әмбебап жүк-жолаушылар паромдарын пайдалануға 22,276,150 мың теңге көлемінде (2016 ж. 31 желтоқсан: 9,020,197 мың теңге) берілген аванстардан тұрады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

11. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	20,551,181	6,652,166
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	4,265,393	14,776,789
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	124,122	272,364
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	63,534	2,822
Кассадағы қолма-қол ақша	1,323	2,980
Қысқа мерзімді банктік салымдар, басқа валюталарда	-	84,165
	25,005,553	21,791,286

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 1.57%-ды құрады (2016 ж.: 9.36%).

Теңгеде және валютада салынатын қысқа мерзімді депозиттер Компанияның ақша қаражатына деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынады. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банктік салымдар бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 7.93%-ды құрады (2016 ж.: 10.5%-ды құрады), ресейлік рубльде болған жоқ (2016 ж.: 7.06%).

12. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	32,290,018	39,418,682
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	6,798,682	6,832,513
	39,088,700	46,251,195
Шегеру: күмәнді сауда берешегі бойынша резерв	(11,758,737)	(11,786,768)
	27,329,963	34,464,427

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеті үшінші тарапты дебиторларға Компанияның сауда дебиторлық берешегінің 50%-ы жатты (2016 ж. 31 желтоқсан: жеті дебиторға - 73%).

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді сауда берешек бойынша резерв құрамына Компанияның еншілес ұйымы «Теміржолсу» АҚ-ның резерві 5,341,940 мың теңге көлемінде кірді.

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек, негізінен, теңгеде берілген.

13. ТАУАРЛЫҚ МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Жолдың үстіңгі құрылысы материалдары	5,569,411	3,352,174
Шикізат пен материалдар	4,165,421	6,353,613
Отын	842,602	683,228
Қосалқы бөлшектер	247,445	336,902
Құрылыс материалдары	145,222	631,849
Басқасы	294,718	288,333
	11,264,819	11,646,099
Шегеру: өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	(33,685)	(45,570)
	11,231,134	11,600,529

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

14. БАСҚА ДА ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да қаржылық активтер В+(В1) - дан В-(В3) рейтингісі бар несиелік мекемелерге 13,065,771 мың теңге сомасында АҚШ доллары қаражатымен (2016 ж.: 7,565,683 мың теңге) және 209,194 мың теңге сомасында теңгемен салынды (2016 ж.: нөл теңге). 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орташа безбенделген пайыздық қойылым АҚШ долларында 3.5%-ды (2016 ж.: 4.5%) және теңгеде 11.5%-ды құрады.

15. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	19,482,458	14,548,919
Талаптар, өсімнұлдар және айыппұлдар	5,403,131	5,470,368
Басқалары	2,652,040	6,932,519
	27,537,629	26,951,806

16. САТУ ҮШІН АРНАЛҒАН ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Еншілес ұйымдарға инвестициялар, с.і.	3,230,533	3,230,533
«Транстелеком» АҚ-ның 49% акциялары	3,230,533	3,230,533
Біріккен ұйымдарға инвестиция с.і.	-	6,866,497
«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ акциялары	-	6,866,497
	3,230,533	10,097,030

Жекешелендірудің 2016-2020 жж. арналған кешенді жоспары Қазақстан Республикасының Үкіметімен 2015 ж. желтоқсанда бекітілді. Компания басшылығымен жеке инвесторларға сатуға арналған еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың тізімі бекітілді. 2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сыныпталу шарттарына сай келетін еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдарға инвестициялар сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде сыныпталды.

2016 ж. ішінде «Транстелеком» АҚ-ның 49% акциялары үшінші жаққа сатылды. Компания еншілес ұйымның 51% акцияларын иелене отырып, бақылауды өз жағында қалдырды. Одан әрі жекешелендіру аясында (26% азайту 1 акция) 3,230,533 мың теңге көлемінде «Транстелеком» АҚ капиталындағы қатысу үлесі сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктелген (7 Ескерту). 2016 ж. 30 желтоқсанда сауда-саттықтың бірінші кезеңі аяқталды. 2017 ж. 10 ақпанда ашық екі кезеңді конкурстың нәтижелері шығарылды. Нәтиже бойынша сатып алушы анықталып, сату бағасы мақұлданды. Басшылық мәміле есептік күннен 12 ай ішінде аяқталады деп күтеді.

2017 ж. сәуірде Компания «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ бірлескен ұйымының 50% акциясын үшінші тарапқа сату бойынша мәмілені аяқтады. Сатудың жалпы құны мен сатудан түскен табыс 15,716,250 мың теңгемен 8,463,049 мың теңгені құрады. 2017 ж. сәуірде сату сомасының 90%-ы 14,144,625 мың теңге көлемінде төленді. Келісім-шарттың шарттарына сәйкес төлемнің қалған 10%-ына екі жыл ішінде төленетін кейінге қалдырылған төлем қарастырылған. Компания төлемнің келтірілген құнын 15.1% нарықтық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеп, төлемнің сомасы мен оның келтірілген құнының арасындағы айырмашылықты 386,704 мың теңге көлемінде бірлескен ұйымдарға инвестициялардың шығуынан пайда құрамында таныды. Сату нәтижесінде Компания «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ бірлескен ұйымдар алдында бірлескен бақылауын жоғалтты.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

17. КАПИТАЛ

	Шығаруға руқсат етілген шығарылған акциялардың саны	Шығарылған және төленген акциялардың саны	Жарғылық капитал, мың теңге
2016 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	494,698,044	865,393,896
Шығарылған және орналастырылған жаңа акциялар	-	1,365,676	128,066,584
2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,063,720	993,460,480
2017 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	496,063,720	993,460,480
Шығарылған және орналастырылған жаңа акциялар	-	93,852	69,174,567
2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,157,572	1,062,635,047

Компанияның жарғылық капиталы ақшалай қаражатқа, акция үлесі немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектілеріне айырбастап, акцияларды шығару арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

Жарналар

Акцияларды шығару

2017 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- 66,852 акцияны шығарғанға төлем ретінде 66,852,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған. Осы жарна «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын пайдалану» жобасын қаржыландыру үшін алынған; және.
- 27,000 акцияны шығарғанға 2,322,567 мың теңге көлемінде мүлік (Қарабатан теміржол станциясы (теміржол жолдары мен қосалқы объектілерді дамыту) және екі жер учаскісіне жерді пайдалану құқығы алынған.

2016 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- 464,000 акцияны шығарғанға төлем ретінде 46,400,000 мың теңге көлемінде ақша қаражаты алынған. Осы жарналар «Жезқазған-Бейнеу» және «Алматы 1 - Шу учаскісінде екінші теміржол қатынас жолын салу» және «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк жолаушылар салдарын пайдалану» жобасына алынған;
- 741,830 акцияны шығарғанға төлем ретінде 74,183,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған. Осы жарналар «Астана темір жол торабын дамыту және вокзалдық кешенін салу» және «Жезқазған-Бейнеу» жол торабын салу» жобаларына алынған;
- 73,400 акцияны шығарғанға төлем ретінде 7,340,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған. Осы жарналар «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүкжолаушылар салдарын пайдалану» жобасына алынған;
- төлем ретінде 57,780 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 642 акцияны шығару. Осы жарналар Тараз қаласында Ақпарат және талдау ғылыми-техникалық кітапхана орталығын орналастыру үшін ғимарат алу үшін алынған;
- 85,804 акцияны шығарғанға төлем ретінде 85,804 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған. Осы жарналар арқасында 7 теміржол вокзал ғимараты мен 4 жолаушылар платформасы алынған;

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Басқа да жарналар

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар іші басқа да салымдар келесі түрде көрсетілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеменен алынған несиелерді әділ құнына дейін түзету	-	3,189,571
Акционерден алынған несиелерді мерзімінен бұрын өтеу	-	9,581,005
	-	12,770,576

2016 ж. ішінде 797,393 мың теңге сомасында кейінге қалдырылған салық әсерін шегергеннен кейінгі нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеменен алынған несиелердің әділ құнына дейінгі түзетулер 3,986,964 мың теңге сомасында есепке алынды.

2016 ж. желтоқсан айында соңғы Акционердің шешіміне сәйкес Компания Акционерден 47,832,538 мың теңге сомасына алынған қарызын мерзімінен бұрын өтеу үшін, кәсіби емес активтерді, оның ішінде әкімшілік-технологиялық "Transport tower" кешені, құралдар Оңалту орталығының құралдар жинағын, Акционердің пайдасына тағайындалған Актив ретінде есепке алынған телерадиокешені жабдықтарын және теміржол желілерінің құрылысы бойынша жобалар шегінде салынған мемлекетке арналған актив ретінде сыныпталған активтерді Акционерге тапсырды. Мерзімінен бұрын өтеу әсері капиталда ескерілді, өйткені мәміле қолданыстағы несие шарттары бойынша мерзімінен бұрын өтеу ретінде емес, соңғы Акционермен жүргізілген жеке келісім ретінде танылды.

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын құрылымдық бөлімшелерінің қаржылық есептілігін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

Хеджерлеу резерві

Шетел валютасындағы табысқа әсер ететін кез келген пайда мен залалдарды әділ құны бойынша есептеу үшін ақша ағындарын хеджерлеу хеджерлеу резерві болып саналады.

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған және 2019 және 2022 жж. 20 маусымында төленуге жататын негізгі қарыз көлеміндегі Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Бұл құрал бөлек көрсетіле алады және шынайы бағалана алады. Осы хеджерлеуде жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады, атап айтқанда 2019 және 2022 жж. 1 қаңтарынан 20 маусымына дейін алынған бірінші табыстар.

Жоғары ықтималды мәмілені растау үшін Компания швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыстардың тарихын, жеткілікті инфрақұрылымды және де транзиттік тасымалдауларды жүргізу үшін жағымды географиялық орынды қолданды. Компания магистралды теміржол желісіне монополист және жүк тасымалында доминант болып табылады.

Хеджерлеудің тиімділігі әрбір есепті кезеңге перспективті және ретроспективті тесттер (өзара есепке алу әдісі) көмегімен бағаланады, және де хеджерлеу қарым-қатынасын таныған кезде перспективті тест көмегімен, ал мәмілені жабу күніне ретроспективті тест көмегімен бағаланады.

Перспективті тиімділіктің тесті хеджерлеу құралының әділ құнын хеджерлеу бабының ақша ағындарының әділ құнымен салыстыру арқылы жүргізіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Ретроспективті тиімділіктің тесті хеджерлеу құралының өзгерісін хеджерлеу бабының ақша ағындарының әділ құнын салыстыру арқылы жүргізіледі. Әділ құн тест жүргізілген күнге валюта бағамын, кумулятивті негізде хеджерлеудің басталу кезеңінен мәміленің жабылу кезеңіне дейін қолданып жүргізіледі.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3,479,319 мың теңге көлемінде тиімді бөлігі хеджерлеу резервіне және басқа да жиынтық табысқа жатқызылды (2016 ж.: 4,417,426 мың теңге). Тиімсіз бөлігіне 74,631 мың теңге көлемде қаржыландырудың шығындарына жатқызылды (2016 ж.: 45,526 мың теңге).

Дивидендтер

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге дивидендтер бойынша берешек 16,424,670 мың теңгені құрады. (2016 ж. 31 желтоқсан: 16,424,670 мың теңгені құрады) (22 және 30 Ескертулер).

Басқа да бөлулер

2012 Компания Астана қаласында көпфункционалды Мұз айдыны сарайын салу бойынша қайтарымсыз міндеттемені қабылдап, құрылысқа кететін шығындар көлемінде осы міндеттемені Акционерге бөлу ретінде таныды.

2017 ж. ішінде Компания қосымша міндеттеме мен бөліп таратуды ҚҚС сомасы көлемінде 5,733,368 мың теңге көлемінде қабылдады. ҚҚС Мұз сарайы Астана қаласының әкімдігіне өтеусіз берілу кезінде пайда болды (30 Ескерту).

2017 ж. ішінде Топ Мәскеу қаласындағы Қазақстан Республикасының Сауда-көрме орталығын қалпына келтіру жұмыстарын қаржыландыру бойынша қайтарылмайтын міндеттемені қабылдап, Акционердің пайдасына бөліп таратуды 1,387,500 мың теңге көлемінде таныды.

18. НЕСИЕЛЕР

	31 желтоқсан 2017 г.		31 желтоқсан 2016 г.	
	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)
<i>Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер</i>				
Алынған несиелер	107,284,068		108,417,774	
- теңгеде	101,304,849	7.02	83,875,236	6.52
- АҚШ долларында	2,548,016	2.55	20,122,661	5.06
- басқа валютада	3,431,203	4.00	4,419,877	3.49
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>	753,667,952		715,583,589	
- теңгеде	25,511,806	11.00	-	-
- АҚШ долларында	629,468,887	6.86	620,530,483	6.74
- басқа валютада	98,687,259	3.35	95,053,106	3.35
<i>Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер</i>				
Алынған несиелер	33,828,776		34,117,022	
- теңгеде	30,213,889	11.96	-	-
- АҚШ долларында	3,614,887	5.64	34,117,022	5.66
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>	53,545,694		55,757,500	
- теңгеде	53,545,694	10.42	55,757,500	16.92
	948,326,490		913,875,885	
Несиелердің ағымдағы бөлігі	49,610,681		20,877,765	
Несиелердің ұзақ мерзімді бөлігі	898,715,809		892,998,120	
	948,326,490		913,875,885	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Қарыздық бағалы қағаздарда қоспағанда несиелер былайша өтеуге жатады:

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	30,272,972	10,607,728
1 жылдан 2 жылға дейін	4,157,115	8,714,847
2 жылдан 3 жылға дейін	4,055,640	8,609,408
3 жылдан 4 жылға дейін	2,805,106	8,507,932
4 жылдан 5 жылға дейін	2,083,092	5,213,065
5 жылдан астам	97,738,919	100,881,816
	141,112,844	142,534,796

Мерзімінен бұрын өтеу

2017 ж. 26 қазанда Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ алдындағы 2016 ж. 26 сәуірінде бекітілген несиелік шартқа сәйкес берілген ұзақ мерзімді несиені мерзімінен бұрын 50,000,000 АҚШ доллары көлемінде (16,647,000 мың теңге) өтеді. Осы несиенің мерзімінен бұрын өтелуі қосымша қаржылық шығындарға әкелген жоқ.

Алынған несиелер

2017 жыл ішінде Компания мынандай несиелерді алды:

Еуропалық қайта құру және даму банкі («ЕҚДБ»)

2017 ж. ақпанда Компания «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымымен бірлесіп, 2016 ж. 22 желтоқсанда ЕҚДБ-мен жасасқан 180,913,719 АҚШ доллары көлеміндегі несиені қайта құрылымдау Келісімі негізінде, валюталық қарыздың 170,000,000 АҚШ доллары көлеміндегі бөлігін теңгеге айырбастады. Несие шарттарының айтарлықтай өзгеруіне байланысты Компания несиені валютасының өзгеруі операциясын қолда бар қаржылық міндеттеменің тоқтап, жаңа қаржылық міндеттеменің танылуы негізінде есептілікте көрсетті. Нәтижесінде, жаңа қаржылық міндеттеме айырбастау күніне 28,365,765 мың теңгені және 5,630,384 АҚШ долларын құрады. Сыйақы АҚШ долларындағы транш үшін + 4.35% LIBOR жылдық пайыздық қойылыммен және теңгедегі транш үшін all-in cost² + 4.35% пайыздық қойылыммен жарты жылдық үлестермен өтеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017 ж. 7 наурызбен 5 мамырда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2016 ж. 15 сәуірде жасасқан кредиттік келісім шегінде қосымша кредиттік келісім жасалды. Қосымша келісім-шартқа сәйкес «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы қосалқы қарыз алушы болып табылады, несиелік желінің сомасы 40,000,000 мың теңгеге дейін ұлғайды және несиенің мақсаты өзгертілді: инвестициялық мақсаттар мен айналым қаражатын ұлғайту. 2017 ж. Компания 13% сыйақы мөлшерлемесімен 31,000,000 мың теңге көлемінде өтелу мерзімі бір жылға дейінгі несиені игерді. 2017 ж. 15 қарашада жасасқан қосымша келісім-шартпен несиенің өтелі мерзімі 2018 ж. дейін ұзартылып, сыйақы мөлшерлемесі 13%-дан 12%-ға өзгертілді. Компания алынған несиенің бір бөлігін мерзімінен бұрын 13,500,000 мың теңге көлемінде өтеді.

² «All-in cost» ЕҚДБ өз қалауы бойынша анықтаған кез келген көзден ЕҚДБ-ға (жылдық мөлшерлемесі ретінде көрсетілген) қаражат жинаудың жалпы құнын білдіреді және ЕҚДБ-ға тиісті сомалар үшін ЕҚДБ-ға қол жетімді барлық комиссияларды, сыйақыларды, алымдарды, баждарды, басқа ЕҚДБ-мен анықталған күн бойынша бағамдағы немесе басқа бағам бойынша анықталатын басқа валютада болған шығындарды қамтиды

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарыздық бағалы қағаздар мынаны қамтыды:

	<u>Өтеу күні</u>	<u>Биржалар</u>	<u>2017 ж. 31 желтоқсан</u>	<u>2016 ж. 31 желтоқсан</u>
Бағасы бойынша орналастырылған еурооблигациялар				
АҚШ долларындағы 6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	10 шілде 2042 г.	LSE/KASE	395,123,162	383,857,203
АҚШ долларындағы 4.85%-дық Еурооблигациялар (100.393%)	17 қараша 2027 г.	ISE/KASE	234,345,725	236,673,280
Швейцар франкіндегі 3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2022 г.	SIX Swiss Exchange	64,174,429	61,813,397
Инфляция мөлшерлемесі +2.52% (10.42%) облигациялар (100%) в тенге	25 сәуір 2026 г.	KASE	53,545,694	55,757,500
Швейцар франкіндегі 2.59%-дық Еврооблигациялар (100%)	20 маусым 2019 г.	SIX Swiss Exchange	34,512,830	33,239,709
Теңгедегі 11%-дық Облигациялар (100%)	23 шілде 2027 г.	KASE	25,511,806	-
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			<u>807,213,646</u>	<u>771,341,089</u>
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			19,337,709	10,270,037
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			<u>787,875,937</u>	<u>761,071,052</u>
			<u>807,213,646</u>	<u>771,341,089</u>

2017 ж. 24 қазанда Компания несиелерді қайта қаржыландыру мақсатында Қазақстан қор биржасында (KASE) 25,000,000 мың теңге көлемінде 11%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен облигациялардың шығарылуы мен орналастырылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі жылына екі рет. Өтелу мезімі 2027 ж. 23 шілдесіне дейін.

2017 ж. 17 қарашада Компания Ирландия қор биржасы (ISE) мен KASE-де 780,000,000 АҚШ доллары көлемінде 4.85% -дық жылдық сыйақы мөлшерлемесімен, 2027 ж. өтелу мерзімімен облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Облигациялар 2014 ж. 700,000,000 АҚШ доллары көлемінде 6.375% -дық жылдық сыйақы мөлшерлемесімен 2020 ж. өтелу мерзімімен шығарылған облигацияларды қайта қаржыландыру үшін шығарылды. Купонның өтелуі- жылына екі рет. Еурооблигациялар «Қазтеміртранс» АҚ мен «КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымдарымен кепілдендірілген. Басынан келе жатқан облигация ұстаушылармен жасалған айырбас көлеміндегі шығарылған облигациялардың 84.17% көлемінде операция несиенің модификациясы ретінде есепке алынды, ал қалған 15.83% қолда бар қаржылық міндеттеменің өтелуі мен жаңа міндеттеменің есепке алынуы ретінде танылды.

Несиелердің әділ құны 31 Ескертуде көрсетілген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Кредиттік шарттар мен оларды бұзу

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты шектеулерден тұрады. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

ЕҚДБ жасасқан несиелік келісім белгілі бір қаржы коэффициенттерін (ковенанттарын), EBITDA-ға борыштың қатынасы, капиталдың қарызға қатынасы мен пайыздарды жабу коэффициенті сияқты талаптардың сақталуын көздейді.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қаржылық коэффициенттердің (ковенанттар) өзгеруін мақұлдады. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания осы қайта қаралған талаптарға сай келді.

2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания ЕҚДБ-мен жасасқан несиелік келісімдер талаптарына сәйкес келді.

Қаржылық қызметтен ақша ағымдары мен қаржылық міндеттемелердің өзгеруін салыстыру

	Несиелер мен шығарылған қарыздың бағалы қағаздар
2017 ж. 1 қаңтарына	913,875,885
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер	
Несие бойынша негізгі қарызды өтеу	(307,434,260)
Алынған несиелер бойынша келіп түсулер	326,485,086
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты барлық өзгерістер	19,050,826
Басқа да өзгерістер	
Шетел валютасы бағам айырмашылығының өзгеруінің әсері	(3,728,381)
Ақша ағымдарын хеджерлеу	3,553,950
Несие бойынша пайыз шығындары (27 Ескерту)	58,347,924
Төленген пайыздар	(50,530,579)
Дисконт амортизациясы (27 Ескерту)	5,703,754
Басқа да өзгерістер	2,053,111
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер	15,399,779
2017 ж. 31 желтоқсанына	948,326,490

19. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ

	2017 ж.	2016 ж.
Ағымдық табыс салығы бойынша шығындар	(361,627)	(125,725)
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша (үнем)/шығын	(5,176,547)	4,820,621
	(5,538,174)	4,694,896

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Салық салуға дейінгі пайда	23,028,642	38,399,894
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық шығындар	4,605,728	7,679,979
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын табыстардың және басқа салық тиімділігі:		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	(361,627)	(125,725)
Есептеуге алынбаған шығындар	(9,782,275)	(2,859,358)
Жеке қаржылық есептілікте көрсетілген табыс салығы бойынша (үнемдер)/шығындар	(5,538,174)	4,694,896

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Сәйкес қаржылық есептілікті дайындаудың есептік күніне күші бар салықтың ресми бекітілген мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сомасы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	51,771,157	42,244,488
Әділ құнына дейін берілген несиелерді түзету	7,660,928	8,187,182
Басқалары	5,548,292	5,402,751
	<u>64,980,377</u>	<u>55,834,421</u>
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(213,515,879)	(209,002,695)
Несиеді әділ құнына дейін түзету	(43,910,087)	(44,424,567)
Болашақ кезең шығындары	(41,626)	(512,300)
	<u>(257,467,592)</u>	<u>(253,939,562)</u>
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	<u>(192,487,215)</u>	<u>(198,105,141)</u>

Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер бойынша 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(198,105,141)	(198,696,248)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларда көрсетілген	441,379	1,114,119
Пайда және залалда көрсетілген	5,176,547	(4,820,621)
Капитал өзгерістері жөніндегі жеке есепте көрсетілген	-	4,297,609
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	<u>(192,487,215)</u>	<u>(198,105,141)</u>

20. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Компанияның Ұжымдық шартта көзделген міндеттемелерден басқа, қызметкерлердің алдында олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не болашақ міндеттемелері жоқ.

Қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Компаниямен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2015-2017 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді. Осы шартқа сәйкес Компания келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің мерейтойлары;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	5,486,774	14,612,314
Қызметтердің ағымдық құны	202,463	245,453
Өткен қызметтердің құны	-	(8,244,148)
Сыйақының құны	526,730	464,288
Актуарлық қайта бағалау, басқа да жиынтық табыста танылған	(57,815)	(950,771)
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(763,797)	(584,779)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық (пайда)/залал	20,150	(55,583)
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	5,414,505	5,486,774
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішіндегі міндеттемелер	395,416	413,535
Төлем мерзімі бір жылдан кейінгі міндеттемелер	5,019,089	5,073,239
	5,414,505	5,486,774

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша пайда мен залалда 2017 мен 2016 жж. ішінде танылған міндеттемелердің сомасы келесі түрде көрсетілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Сатудың өзіндік құны (24 Ескерту)	614,506	(6,424,747)
Жалпы және әкімшілік шығындар (25 Ескерту)	134,837	(1,165,243)
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	749,343	(7,589,990)

Компания міндеттемелерін есептеу Компанияның қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған.

Қаржылық жағдай туралы жеке есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2017 ж.	2016 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	9%	9,60%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	4% (орташа)	4.5% (орташа)
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	4.3% (орташа)	4.5% (орташа)
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	6.6% (орташа)	7.0% (орташа)

Актуарий жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 9.2%-ды құрайды. Бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

21. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	41,661,327	47,250,600
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	10,231,835	32,762,350
	51,893,162	80,012,950

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Теңге	51,203,514	79,769,742
АҚШ доллары	602,795	34,340
Швейцар франкі	48,406	45,445
Басқа валютада	38,447	163,423
	51,893,162	80,012,950

Сатып алу бойынша айналымның орташа мерзімі 71 күнді құрайды (2016 ж.: 52 күн).

22. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан
Дивидендтер бойынша берешек (17 Ескерту)	16,424,670	16,424,670
Алынған аванстар	7,071,922	3,299,725
Еңбекақы бойынша берешек	6,230,178	6,405,509
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер	3,865,869	3,606,785
Міндетті зейнетақы салымдары мен әлеуметік сақтандыруға аударым	2,057,261	2,028,410
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	7,596,464	2,075,957
	43,246,364	33,841,056

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да міндеттемелер негізінен теңгеде көрсетілген.

23. ӨТКІЗУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС

	2017 ж.	2016 ж.
Қызмет көрсетуден табыс	338,512,964	472,851,832
Алынған айыппұлдар	536,158	450,981
Сыртқы ұйымдарға тауарларды сатудан басқа да табыстар	3,078,237	1,017,354
	342,127,359	474,320,167

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

24. ӨТКІЗУДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2017 ж.	2016 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	90,300,400	109,440,015
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	63,896,244	156,607,635
Тозу және амортизация	53,733,379	56,531,735
Материалдар мен қорлар	20,507,728	22,830,125
Салықтар	15,595,990	12,349,785
Байланыс қызметтері	11,803,143	11,891,955
Электр энергиясы	6,922,893	6,744,866
Отын және жанар-жағармай материалдары	5,123,095	4,354,778
Жөндеу және қызмет көрсету	3,692,561	2,866,386
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	3,277,572	2,412,677
Қорғау қызметі	2,383,752	5,921,028
Іссапар шығындары	1,247,953	985,399
Сақтандыру	802,633	554,254
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Ескерту)	614,506	(6,424,747)
Басқалары	6,526,456	3,912,968
	286,428,305	390,978,859

25. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2017 ж.	2016 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	19,225,318	20,239,468
Мүлік салығы және басқа да салықтар	11,205,645	7,350,344
Тозу және амортизация	3,361,789	2,784,418
Жарнама	1,619,102	522,610
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	1,430,479	2,643,558
Күмәнді берешектер бойынша резервтердің (қалпына келтіруі)/есептеуі	969,593	(547,616)
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	935,196	734,070
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	608,758	630,648
Іссапар шығындары	580,419	733,956
Коммуналдық шығындар және ғимаратты ұстау	550,154	649,258
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	478,015	518,306
Байланыс қызметі	442,073	671,170
Материалдар	396,836	424,528
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Ескерту)	134,837	(1,165,243)
Басқа шығындар	4,570,704	4,774,656
	46,508,918	40,964,131

26. ҚАРЖЫЛЫҚ ТАБЫС

	2017 ж.	2016 ж.
Берілген несиелер бойынша пайыз түріндегі табыстар	42,254,540	41,197,491
Ақша қаражаты мен олардың баламалары бойынша пайыз түріндегі табыстар	1,020,307	2,157,466
Несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар) бойынша пайыз түріндегі табыстар	132,813	408,177
Басқа қаржылық табыстар	435,062	140,248
	43,842,722	43,903,382

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

	2017 ж.	2016 ж.
Несие пайыздары бойынша шығындар	64,051,678	61,301,410
Басқа қаржылық шығындар	1,556,622	45,526
	65,608,300	61,346,936

28. АКЦИЯҒА ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

Акцияға шаққандағы базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акциялар бойынша сома мен көбейту әсеріндегі жай акциялардың сомасы тең, өйткені Компанияның көбейту әсерін жасаушы инструменттері жоқ. 2017 және 2016 жж. ішінде талдау эффектісі бар құралдар болған жоқ.

	2017 ж.	2016 ж.
Жыл іші пайда (мың теңге)	28,566,816	33,704,998
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	496,098,049	495,218,425
Жай акцияға шаққандағы пайда, теңгеде	58	68
Материалдық емес активтерді қоспағандағы таза активтер	1,606,187,153	1,520,234,73
Айналымдағы жай акциялардың саны	496,157,572	8
Бір акцияның баланстық құны, теңгеде	3,237	3,065

29. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерінің құрылысы, ұзынөлшемді рельстерді сатып алумен, Астана қаласындағы теміржол торабының, соның ішінде вокзал кешенінің құрылысы бойынша, сонымен қатар «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын қолдану» жобасы бойынша жалпы сомасы 301,887,911 мың теңгеге шартты міндеттемелері болды (2016 ж. 31 желтоқсан: «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерінің құрылысы, Астана қаласындағы көп функционалды мұзды сарайының құрылысы бойынша 367,469,605 мың теңгеге шартты міндеттемелері).

Басқа да келісімдік міндеттемелер

Компанияның жүк тиеу-түсіру және болашақ кезеңдерде жүкті сақтау қызметтерін көрсету бойынша үш келісім шегінде шартты міндеттемелері бар: 2015 ж. 20 қарашасында «Continental Logistics» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, «Odyssey Investments Group» ЖШС-мен жасасқан келісім шегінде; 2015 ж. 28 желтоқсанда «Солтүстік Ақтау теңіз терминалы» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, Inter Port Development PTE LTD жасасқан келісім шегінде және 2016 ж. 15 тамызда «Continental Logistics Shymkent» ЖШС, «Odyssey Investments Group» ЖШС жасасқан келісім шегінде (бұдан әрі бірге – «Келісімдер»). Келісімдердің шарттарына сәйкес «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда, Компания үшін минималды көлемде 10, 13 және 15 жылға сақтау бойынша қызмет көрсету міндеттемесі қарастырылған. Бұл ауыртпашылық тудырушы шарт болып табылады. 2015 ж. 20 қарашада бекітілген келісім шарт қызметінің орындалуы 2016 ж. 15 қыркүйекте басталды.

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

2017 ж. ішінде 2015 ж. 20 қарашада жасалған келісім-шарт бойынша бекітілген міндеттеме «Continental Logistics» ЖШС-і алдында жүктерді сақтау бойынша қызмет көрсетудің минималды көлемі орындалған жоқ. Алайда, Компания міндеттемелердің орындалмауына байланысты залал шекпейді деп күтеді, өйткені «Continental Logistics» ЖШС міндеттемелердің орындалмауына байланысты шағымданбайтынын растады.

Жасалған талдау негізінде Компания басшылығы жүкті сақтау бойынша минималды көлемде қызмет көрсету бойынша міндеттеменің орындалмауының ықтималдылығы төмен деп санайтындықтан, Компания бағаланған міндеттеме бойынша резервті 2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құрған жоқ.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Компания өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүлктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Компания жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздардың немесе қаралу сатысындағы мұндай жағдайларды өзінің жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Компанияның жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Компания немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Компанияның Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Кепілдіктер

Кредиторлар	Кепілдік мақсаты	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
АҚШ-тың Экспорт-Импорт банкi	Локомотивтер мен «Дженерал Электрик» компаниясының локомотивтік жабдықтарын сатып алу бойынша «Локомотив» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	26 қараша 2022 ж.	424,856,806 АҚШ доллар (141,192,663 мың теңге)
Еуразиялық Даму Банкі	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	2 қазан 2021 ж.	17,513,000 мың теңге
	Электровоздарды шығаратын заводты салу үшін қаржыландыру бойынша бірлескен ұйым «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	31 шілде 2023 ж.	2,370,000 мың теңге
	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	21 қазан 2024 ж.	7,500,000 мың теңге
«HSBC Франция» және «HSBC Bank plc» «HSBC Қазақстан» ЕБ» АҚ-мен бірлесіп	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	31 мамыр 2024 ж.	230,000,000 еуро (91,592,900 мың теңге)
	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау ²	27 мамыр 2027 ж.	192,000,000 еуро (76,460,160 мың теңге)
АО «БРК Лизинг»	2016 ж. 20 желтоқсандағы №84/ФЛ қаржылық лизинг туралы келісімге сәйкес «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	20 желтоқсан 2036 ж.	12,861,805 мың теңге
	2017 ж. 5 шілдедегі №85/ФЛ қаржылық лизинг туралы келісімге сәйкес «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	5 шілде 2037 ж.	18,600,000 мың теңге
	2017 ж. 28 тамыздағы №87/ФЛ қаржылық лизинг туралы келісімге сәйкес «Қазтеміртранс» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	28 тамыз 2032 ж.	8,215,958 мың теңге
	2017 ж. 28 тамыздағы №88/ФЛ қаржылық лизинг туралы келісімге сәйкес «КТЗ Express» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	28 тамыз 2032 ж.	33,263,983 мың теңге
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Ссудалық міндеттемені қайта қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	20 қыркүйек 2023 ж.	12,152,883 мың теңге
	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	5 шілде 2033 ж.	24,089,150 мың теңге
	Теміржол желісі бойынша платформаның бағдарламалық кешенін салу бойынша «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	30 маусым 2024 ж.	25,420,927 мың теңге
	Жолаушылар вагонын қаржыландыруға «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның «ПЛВК» еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау	5 наурыз 2035 ж.	5,000,000 мың теңге
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	«№10 вагон құю ірі цехының модернизациясы» жобасы бойынша «Камқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС-нің еншілес ұйымы «Востокмашзавод» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	31 желтоқсан 2020 ж.	8,594,000 мың теңге
	Несиені қайта қаржыландыру үшін «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	13 желтоқсан 2023 ж.	33,112,000 мың теңге
«Қазақстан СитиБанк» АҚ	Айналым қаражатын қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	мерзімсіз	30,000,000 АҚШ доллар (9,969,900 мың теңге)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(мың теңгемен)

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жоғарыда көрсетілген кепілдіктермен байланысты қандай да бір міндеттемелер туындаған жоқ.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания «Қазақстан Даму банкі» АҚ-дан қаржылық кепілдеме шарты аясында «Қазақстан Даму банкі» АҚ мен «HSBC Франция» қаржылық коэфициенттерді қолданбайтындығы жайлы мақұлдама хат алды.

30. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген жеке қаржы есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты тараптар ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Компаниямен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастырғанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдер жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

Компания көптеген маңызды келісімдер жүргізген немесе 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төленбеген қалдығы болған және осы қаржылық есептіліктің басқа ескертулерінде көрсетілмеген қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акциянер	Компания- ның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акциянер құрамына кіретін ұйымдар	Компанияның еншілес ұйымдары
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері	2017 ж.	-	726	2,118	363,027	26,937,183
	2016 ж.	-	7,204,404	584,298	68,453	34,060,443
соның ішінде күмәнді берешек бойынша резерв	2017 ж.	-	-	-	(2,853)	(5,341,940)
	2016 ж.	-	-	-	(4,744)	(5,341,940)
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер	2017 ж.	-	2,572,682	658	1,385,866	11,954,341
	2016 ж.	-	6,176	6,911	2,402,345	31,724,773
Берілген несиелер	2017 ж.	-	-	-	-	655,915,250
	2016 ж.	-	-	-	-	660,954,709
Алынған несиелер	2017 ж.	105,738,753	-	-	-	-
	2016 ж.	77,720,581	-	-	-	-
Алынатын дивидендтер	2017 ж.	-	-	-	-	654,633
	2016 ж.	-	-	1,663,776	-	1,917,692
Төленетін дивидендтер	2017 ж.	16,424,670	-	-	-	-
	2016 ж.	16,424,670	-	-	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

Байланысты тараптармен мәмілелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі түрде көрсетілген:

		Акционер	Компания- ның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Компаниян ың еншілес ұйымдары	Басқа да байланысты тараптар
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2017 ж.	2,818,000	293,472	47,738	2,915,534	333,255,554	-
	2016 ж.	-	127,514	14,044,167	5,420,382	160,906,088	-
Күмәнді берешек бойынша резервті қалпына келтіру	2017 ж.	-	-	-	1,891	-	-
	2016 ж.	-	-	-	1,420,677	-	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2017 ж.	2,818,000	25,098,612	515,744	6,630,420	95,050,481	-
	2016 ж.	-	12,628,110	2,548	5,811,268	176,759,709	10
Несиелерді беру	2017 ж.	-	-	-	-	25,516,721	-
	2016 ж.	-	-	-	-	18,443,516	-
Берілген несиелерді өтеу	2017 ж.	-	-	-	-	34,426,751	-
	2016 ж.	-	-	-	-	1,205	-
Алынған несиелер	2017 ж.	25,000,000	-	-	-	10,275,000	-
	2016 ж.	5,500,000	-	-	-	-	-
Алынған несиелерді өтеу	2017 ж.	-	-	-	-	6,500,000	-
	2016 ж.	48,948,650	-	-	-	-	-
Қаржылық табыс	2017 ж.	-	-	-	-	42,254,540	-
	2016 ж.	-	-	-	-	41,181,940	-
Қаржылық шығын	2017 ж.	2,924,295	-	-	-	606,678	-
	2016 ж.	3,808,311	-	-	-	3,252,401	-
Дивидендтер бойынша табыс	2017 ж.	-	-	-	-	21,787,855	-
	2016 ж.	-	-	2,621,348	-	2,033,101	-
Жарғылық капиталға жарна	2017 ж.	69,174,567	-	-	-	24,287,752	-
	2016 ж.	128,066,584	-	-	-	6,150,741	-

Компания қатысушы болып табылатын еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдардан дивидендтерден табыс, 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін келесіні құрады:

	2017 ж.	2016 ж.
«КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	18,976,767	-
«Транстелеком» АҚ	2,211,640	1,263,059
Logistic System Management B.V.	-	2,621,348
Басқалары	599,448	770,042
	21,787,855	4,654,449

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жалпы сомасы 2,548,016 мың теңге және 3,285,544 мың теңге болатын кейбір несиелері Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейбір қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың несиелері бойынша Компания кепілдікті банктер алдында міндеттемелердің орындалатындығын кепілдендіру мақсатында берді (29 Ескерту).

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған Еурооблигациялар шегінде еншілес ұйымдарға берілген кейбір несиелер валюта бағамының өзгеруіне индексацияланды. 2017 ж. бағамның өзгеруіне байланысты Компания 2,447,197 мың теңге көлемінде бағам айырмашылығынан пайданы таныды (2016 ж.: 14,964,788 мың теңге көлеміндегі залал).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Акционердің құрамына кіретін ұйымдармен, қауымдасқан және бірлескен ұйымдармен және де басқа да байланысты тараптармен опрециялардың басым бөлігі «ҚазМұнайГаз «Ұлттық компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметі), «Қазатомпром» АҚ (элект энергиясы), «КЕГӨК» АҚ (элект энергиясы), «Қазпочта» АҚ (пошта қызметі), «Қазақстан Инжиниринг «Ұлттық компаниясы» АҚ (машина өндірісі тауарлары) и «Самұрқ-Энерго» АҚ (элект энергиясы). Сонымен қатар, Компания Акционер құрамына кіретін ұйымдарға, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға теміржол тасымалдауы бойынша қызмет көрсетеді.

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Компания келесі объектілердің құрылысы бойынша Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады:

	Ағымдағы міндеттемелер					Ұзақ мерзімді міндеттемелер
	Телерадио-кешені жабдықтары	Маңғыстау-дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша	Мұз сарайы	Жиынтығы	Мұз сарайы
2016 ж. 1 қаңтарына	28,238,638	247,276	1,702,660	-	30,188,574	48,601,265
Жыл ішінде есептелгені	-	-	195,587	-	195,587	-
Міндеттемелердің азаюы	-	-	(30,315)	-	(30,315)	(823,196)
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	(28,238,638)	-	(1,825,478)	-	(30,064,116)	-
Аударымдар	-	-	-	47,778,069	47,778,069	(47,778,069)
2016 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799	-
Жыл ішінде есептелгені	-	-	-	5,733,368	5,733,368	-
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	-	(53,511,437)	(53,511,437)	-
2017 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	-	289,730	-

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Компания жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

	Ағымдағы активтер					Ұзақ мерзімді активтер
	Телерадио-кешені жабдықтары	Маңғыстау-дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша	Мұз сарайы	Жиынтығы	Мұз сарайы
2016 ж. 1 қаңтарына	28,238,638	247,276	1,672,345	-	30,158,259	41,268,374
Жыл ішінде есептелгені	-	-	-	-	-	6,509,695
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	(28,238,638)	-	(1,629,891)	-	(29,868,529)	-
Аударымдар	-	-	-	47,778,069	47,778,069	(47,778,069)
2016 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799	-
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	-	(47,778,069)	(47,778,069)	-
2017 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	-	289,730	-

Акционердің пайдасына тағайындалған актив ретінде есепке алынған Мұз сарайы 2017 ж. мамырында Соңғы Акционердің шешімімен Астана қ. әкімдігіне өтеусіз берілді. Нәтижесінде, 5,733,368 мың теңге көлемінде ҚҚС есептелді. Бұл ҚҚС Акционерге тарату ретінде бөлінбеген пайда құрамында көрсетілді (17 Ескерту).

Компанияның басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның басты басқарушы қызметкерлерін 16 адамнан тұратын Компанияның Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері (2016 ж. 31 желтоқсан: 14 адам) құрайды. 2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 454,669 мың теңгені құрады және бұл сома осы жеке есептіліктің пайда мен залал жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2016 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 574,755 мың теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, сыйақылар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан тұрады.

**31. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Компанияның негізгі қаржы құралдарына банктік несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (еурооблигациялар), ақша қаражаты, қысқа мерзімді салымдар мен қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар және де сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Компанияның қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері болып табылады. Компания барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Компания капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқарып отырады, себебі Компания Акционер үшін пайданы барынша арттырғанда кәсіпорын үздіксіз қызметін капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы жалғастыра алатынына сенімді болуы керек. Компанияның жалпы стратегиясы 2016 ж.-мен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Компанияның капитал құрылымы таза қарыз қаражатынан (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі 18 Ескертуде қарастырылатын несиелер, қарыздық бағалы қағаздар) мен Компания капиталын (жарғылық капиталды, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыланбайтын үлесті қамтитын) қамтиды (17 Ескерту).

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Компания қызметінің маңызды элементі. Компания Компанияның операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылау мен басқаруды тәуекелдер бойынша ішкі есептілік арқылы жүзеге асырады. Бұл есептіліктерде тәуекелге шалдығу деңгейі тәуекелдің дәрежесі мен мөлшері арқылы талданады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валюта тәуекелін, баға тәуекелін және әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), өтімділік тәуекелін және ақша ағымына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Компанияның тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Компания үшін пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін білдіреді. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі Компанияның инвестицияларынан жалпы пайдасының азаюына және (немесе) Компанияның несиелері мен қарыздық бағалы қағаздары бойынша ақша ағымының азаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Компания пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелді валютадағы қаржылық құралдардың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы және тұрақты және құбылмалы пайыздық мөлшерлемедегі несиелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау арқылы шектейді.

Компанияның пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге шалдықтығыштығы негізінен Компанияның құбылмалы пайыздық мөлшерлемесіндегі несиелер мен қарыздық бағалы қағаздарына байланысты.

Келесі кесте Компанияның салық салуға дейінгі табысы мен капиталының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне (құбылмалы пайыздық мөлшерлеменен несиелерге әсерін тигізе отырып) сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

	2017 ж. 31 желтоқсан		2016 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- мелердің ұлғаюу/азаюу	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- мелердің ұлғаюу/азаюу	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері
АҚШ доллары	70/(8)	(24,964)/2,853	60/(8)	(200,105)/26,681
Теңге	70/(8)	(559,134)/63,901	60/(8)	(300,000)/40,000

Валюталық тәуекел

Компания шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Компанияның қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. Компания ақша қаражатының және басқа да қаржы активтерінің бір бөлігін АҚШ доллары депозитінде несие бойынша бағамдық айырмашылықтан туындаған табыс немесе шығынды өзара есепке алу мақсатында сақтайды.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының және капиталының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдылығы басқа айналымы шамалар тұрақты болған кезде көрсетілген.

	2017 ж. 31 желтоқсан			2016 ж. 31 желтоқсан		
	Айырбастау бағамындағы ұлғаюу/азаюу	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау курсандағы ұлғаюу/азаюу	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері
АҚШ доллары	10%/	(62,304,469)/		13%/	(86,705,640)/	
Швейцар	(10%)	62,304,469		(13%)	86,705,640	
франкі	11.5%/		(11,349,035)/	15%/	(6,814)/	(14,257,966)/
	(11.5%)	-	11,349,035	(15%)	6,814	14,257,966

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады. Хеджерлеуден түскен әсер 2017 ж. 3,479,319 мың теңге көлеміндегі басқа да жиынтық табыста көрсетілді (2016 ж.: 4,417,426 мың теңге).

Несиелік тәуекел

Компанияның қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Компанияның міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Компанияның саясаты несиеге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максимум мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлар немесе басқа да оқиғалар олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

Компанияда берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Компанияның аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Компания 29 Ескертуде көрсетілген кепілдіктерден басқа үшінші тараптардың міндеттемелері бойынша кепілгер болмайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуын кезінде пайда болады. Компания нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалардарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Компания Акционердің талаптарына сай өтімділік тәуекелін басқару үшін қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Компания адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Компания 40,000,000 мың теңге сомасында «Қазақстан Халық Банкі» АҚ –да қол жетімді несие желісі бар.

Компания тұрақты негізде Акционермен және кредиттік келісімдермен белгіленген қаржылық коэффициенттердің ең төменгі мәндерінің орындалуын бақылап отырады.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қаржылық коэффициенттердің (ковенанттар) өзгеруінің ең төменгі шегін ЕҚДБ-мен келістірді. Сонымен қоса, 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша HSBC Франция және «Қазақстан даму банкі» АҚ-мен жасасқан кредиттік келісімдер шегіндегі қаржылық коэффициенттердің қолданылмауы туралы мақұлдама хат келді.

Келесі кестелерде Компанияның туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша шарт мерзімдері көрсетілген. Кесте Компаниядан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несие сомасы бойынша да ақша ағынын қамтиды.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2017 ж.						
Пайызсыз:						
Кредиторлық берешек	34,049,609	11,567,790	6,275,763	-	-	51,893,162
Басқа да ағымдағы міндеттемелер		-	7,454,948	-	-	23,879,618
Пайыздық:						
Несиелер	16,755,717	2,222,145	62,272,807	334,419,187	1,646,129,049	2,061,798,905
Жиынтығы	50,805,326	13,789,935	76,003,518	334,419,187	1,646,129,049	2,121,147,015
2016 ж.						
Пайызсыз:						
Кредиторлық берешек	49,353,649	282,093	30,377,208	-	-	80,012,950
Басқа да ағымдағы міндеттемелер		-	1,883,186	-	-	18,307,856
Пайыздық:						
Несиелер	13,732,382	3,458,180	43,880,818	521,955,072	1,399,419,401	1,982,445,853
	63,086,031	3,740,273	76,141,212	521,955,072	1,399,419,401	2,064,341,989

Келесі кестеде Компанияның қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Компаниямен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгемен)**

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Өтелі мерзімі анықтал- маған ¹	Жиынтығы
2017 ж.							
<i>Пайыздық:</i>							
Қысқа мерзімді салымдар	4,265,393	-	-	-	-	-	4,265,393
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	4,695	-	-	-	-	-	4,695
Басқа қаржы активтері	-	-	13,263,884	-	-	-	13,263,884
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	487,491	-	-	-	487,491
Ақша қаражаты мен оның баламалары	3,577,929	-	-	-	-	-	3,577,929
Берілген несиелер	11,092,533	1,359,973	27,039,572	410,089,596	823,678,103	-	1,273,259,777
<i>Пайызсыз:</i>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	17,162,231	-	-	-	-	-	17,162,231
Сауда дебиторлық берешек	379,828	-	26,950,135	-	-	11,758,737	39,088,700
Берілген несиелер	-	-	5,483,756	-	-	-	5,483,756
	36,482,609	1,359,973	73,224,838	410,089,596	823,678,103	11,758,737	1,356,593,856
2016 ж.							
<i>Пайыздық:</i>							
Қысқа мерзімді салымдар	14,860,954	-	-	-	-	-	14,860,954
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	22,810	-	-	-	-	-	22,810
Басқа қаржы активтері	-	-	7,565,683	-	-	-	7,565,683
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	473,911	-	-	-	473,911
Ақша қаражаты мен оның баламалары	6,540,545	-	-	-	-	-	6,540,545
Берілген несиелер	11,124,576	185,050	24,188,005	352,137,863	890,320,371	-	1,277,955,865
<i>Пайызсыз:</i>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	389,787	-	-	-	-	-	389,787
Сауда дебиторлық берешек	403,984	-	34,060,443	-	-	11,786,768	46,251,195
Берілген несиелер	-	-	12,626,753	-	-	-	12,626,753
	33,342,656	185,050	78,914,795	352,137,863	890,320,371	11,786,768	1,366,687,503

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Компанияның қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

Келесі әдістер мен болжамдар Компанияда қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарын қысқа мерзімді төлеу сипатының салдарындағы олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

¹ В связи с неопределенностью срока возмещения сомнительной задолженности, Компания включила обесцененную торговую дебиторскую задолженность в составе "неопределенного срока погашения".

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгемен)

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құн шамамен осы қаржы құралдарының қысқа мерзімде өтелуіне қатысты әділ құн салдарына тең.

Он екі айдан астам өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн есепті кезеңнің соңындағы нарықтық мөлшерлемелер бойынша дисконтталған болашақтағы болжанатын ақша ағындарының дисконтталған құны болып табылады.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Компания несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несие ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несие санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

Үнемі әділ құны бойынша бағаланатын Компанияның қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны

2017 және 2016 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмаған жағдайда, қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнының олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2017 ж. 31 желтоқсан		2016 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Берілген несиелер	656,066,216	656,066,216	661,329,079	661,329,079
Басқа да қаржы активтері	13,274,965	13,274,965	7,565,683	7,565,683
Несиелер	141,112,844	141,112,844	142,534,796	140,646,602
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	807,213,646	910,267,700	771,341,089	790,399,781

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания әділ құнды бағалауды төменде көрсетілген әділ құнды бағалау иерархиясын қолдану арқылы бағалайды. Бұл иерархия бағалауды қалаптастыруда қолданылатын ақпараттың маңыздылығын ескереді:

- 1 Деңгей: ұқсас қаржылық құралдарға қатысты активті нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2 Деңгей: тікелей қолжетімді (котировкалар) немесе тікелей емес қол жетімді (котировкадан туындайтын ақпарат) 1 Деңгейге жататын ақпараттан басқа ақпараттар. Бұл категорияның құрамына келесілерді қолданып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдар үшін активті нарықтағы нарықтық котировкалар, активті ретінде қарастырылмайтын ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар.
- 3 Деңгей: қол жетімді болып табылмайтын ақпараттар. Бұл категория байқалатын бастапқы ақпарат негізінде бағаланбайтын құралдардан тұрады. Бұл бастапқы ақпарат, сонымен қоса, құралдың бағалануына елеулі ықпал етеді. Бұл категория құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулердің немесе жорамалдарды қолдануды талап етеді, оған қатысты ұқсас құралдардың белгіленетін баға негізінде бағаланатын құралдардан тұрады.

2017 ж. 31 жеттоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдардың әділ құны бағалау иерархиясы негізінде жасалған талдауы төменде көрсетілген

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгемен)**

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	656,066,216	-	656,066,216
Басқа да қаржы активтері	-	13,274,965	-	13,274,965
Жиынтығы	-	669,341,181	-	669,341,181
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері				
- банктік кредиттер	-	51,422,109	5,979,219	57,401,328
- байланысты тараптардан несиелер	-	83,711,516	-	83,711,516
- қарыздық бағалы қағаздар	910,267,700	-	-	910,267,700
Жиынтығы	910,267,700	135,133,625	5,979,219	1,051,380,544

Төмендегі кестеде 2016 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнымен есепке алынатын қаржылық құралдардың таладуы әділ құнның иерархиясы негізінде көрсетілген

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	661,329,079	-	661,329,079
Басқа да қаржы активтері	-	7,565,683	-	7,565,683
Жиынтығы	-	668,894,762	-	668,894,762
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- банктік несиелер	-	55,220,600	7,705,421	62,926,021
- байланысты тараптардан несиелер	-	77,720,581	-	77,720,581
- қарыздық бағалы қағаздар	790,399,781	-	-	790,399,781
Жиынтығы	790,399,781	132,941,181	7,705,421	931,046,383

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

Сауда дебиторлық және кредиторлық берешектің әділ құны шамамен оның баланстық құнына тең және иерархияның 3-ші деңгейіне жатады.

2017 және 2016 жж. іші үшін әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2017 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгемен)

23. ЕСЕПТІК КҮННЕН КЕЙІНГІ БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Еншілес ұйымның жарғылық капиталына салым

2018 ж. 6 ақпанда Компания «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымының капиталына ақшалай түрде 2,500,000 мың теңге көлемінде жарна салды.

Алынған несиелер

2018 ж. 12 наурызда ЕКДБ-мен 2013 ж. 19 желтоқсанда жасасқан шарт негізінде Компания 1,773,474 АҚШ доллары көлемінде 6 айлық LIBOR + 3% жылдық мөлшерлемесімен 2023 ж.-ға дейін өтеу мерзімімен несие алды.

2018 ж. қаңтарда Компания «Ремлокомотив» АҚ еншілес ұйымынан қайтарылатын қаржылық көмекті 8,200,000 мың теңге көлемінде айналым қаражатын қаржыландыру мақсатында алды.

Берілген несиелер

2018 ж. ақпан-наурызында «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымына берілген қаржылық көмек 5,531,218 мың теңге көлемінде өтелді.